

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho
financování**

Bc. Karel Daněk

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Karel Daněk

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho financování

Název anglicky

University Education in the Czech Republic and System of its Financing

Cíle práce

Hlavní cílem diplomové práce na téma Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho financování je popis a analýza aktuálního stavu systému vysokého vzdělávání v České republice. Tento hlavní cíl práce je podpořen dalšími dvěma dílčími cíli.

Prvním dílčím cílem je zpracování teoretických východisek zejména dle zákona č. 111/1998 Sb., obsahující aktuální popis systému terciálního vzdělávání. Druhým dílčím cílem je komparativní analýza ročního rozpočtu dvou vybraných veřejných vysokých škol.

Naplněním hlavního cíle a obou dílčích cílů dojde k celkovému zhodnocení a budou stanoveny závěry práce.

Metodika

Na začátku zpracování diplomové práce bude shromážděna odborná literatura zabývající se daným tématem. Na základě studia dokumentů (odborné literatury) dojde k vymezení zkoumané problematiky v širším teoretickém rámci. Pomocí metody deskripce a abstrakce budou zpracována teoretická východiska práce obsahující popis aktuálního stavu systému vysokoškolského vzdělávání v České republice. Zpracovaná teoretická východiska představují odborný základ pro praktickou (analytickou) část práce.

Praktická část diplomové práce bude zpracována pomocí metody komparativní analýzy. Analyzovány budou roční rozpočty dvou veřejných vysokých škol, vybraných na základě podobnosti. Hluběji budou zkoumány zejména velké odlišnosti.

Na základě zpracovaných teoretických východisek a analytické části práce dojde k celkovému zhodnocení a stanovení závěrů.

Doporučený rozsah práce

60 – 80

Klíčová slova

vysoká škola; univerzita; vysokoškolské vzdělávání; student; akademický titul; studium; studijní program; rozpočet; financování; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Doporučené zdroje informací

ČESKO. Vysoké školství: zákon o vysokých školách, nařízení vlády, vyhlášky : redakční uzávěrka 3.9. 2018. Ostrava: Sagit, 2018. ÚZ. ISBN 978-80-7488-312-5.

KLEŇHOVÁ, Michaela, ŠŤASTNOVÁ, Pavlína, CIBULKOVÁ, Pavla. České školství v mezinárodním srovnání: stručné seznámení s vybranými ukazateli publikace OECD Education at a Glance 2010. 1. vyd. Praha: TAURIS, 2010. 154 s. ISBN 978-80-211-0604-8.

MATĚJŮ, Petr a kol. Bílá kniha terciárního vzdělávání. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Tauris, 2009. ISBN 978-80-254-4519-8

OCHRANA, František, PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

URBÁNEK, Václav. Financování vysokého školství. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1313-3.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 ZS – PEF (únor 2021)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 11. 6. 2019

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 10. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 01. 11. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho financování" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 11. 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí své diplomové práce doc. PhDr. Ing. Lucii Severové, Ph.D. za odborné vedení v průběhu zpracování práce a také za pochopení a shovívavost. Dále bych chtěl velmi poděkovat celé své rodině, přátelům a nejbližšímu okolí za morální podporu v průběhu vysokoškolského studia a při zpracování této práce.

Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho financování

Abstrakt

Diplomová práce na téma Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho financování se zabývá současným stavem českého vysokoškolského systému. Teoretická část této práce je zaměřena na zpracování literární rešerše poskytující odborný informační základ a východiska pro zpracování analytické části práce. Teoretická východiska obsahují popis aktuálního stavu vysokoškolského vzdělávání, tedy druhy a formy vysokých škol, jejich orgány, formy studia, udělované akademické tituly a způsob financování sektoru terciárního vzdělávání. Analytická část práce je zaměřena na porovnání dvou veřejných vysokých škol se zaměřením na analýzu jejich hospodaření. Rozpočty jsou komparovány dle příjmové a výdajové strany, a také z pohledu příspěvků a dotací z veřejných rozpočtů. Na základě teoretické a praktické části je vytvořeno celkové zhodnocení a shrnutí celé problematiky.

Klíčová slova: vysoká škola; univerzita; vysokoškolské vzdělávání; student; akademický titul; studium; studijní program; rozpočet; financování; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

University Education in the Czech Republic and System of its Financing

Abstract

This Diploma Thesis is named University Education in the Czech Republic and System of its Financing and is focused on current status of Tertiary Education System. The Theoretical Part of this Diploma Thesis is focused on Literary Research and constitute Information Base as a Starting Point for the processing of the Analytical Part of The Diploma Thesis. In Theoretical Basis are included description of the current University Education System – Types of Universities, University Authorities, Study Forms, Academic Titles and Methods of University Education Funding. The Analytical Part of this Diploma Thesis is focused on the Comparison of two Public Universities with focus on the Analysis of their economy. The Budgets are compared according to the Annual Activity Reports and Annual Management Reports. Analysis is also focused on comparison of Subsidies from Public Budgets. Based on the Theoretical and Practical Part, an Overall Evaluation and Summary are created.

Keywords: College; University; University Education; Student; Academic Title; Study; Study Program; Budget; Financing; The Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Základní pojmy	16
3.1.1 Veřejný sektor.....	16
3.1.2 Školství a vzdělávání	17
3.1.3 Vzdělávací soustava ČR	17
3.1.4 Legislativa.....	19
3.2 Postavení vysokých škol a univerzit v ČR.....	20
3.2.1 Základní charakteristika vysokých škol a univerzit.....	20
3.2.2 Akademické obce, akademická práva a svobody	21
3.3 Historický exkurz	21
3.4 Vysokoškolské vzdělávání v ČR.....	23
3.4.1 Veřejné vysoké školy	24
3.4.2 Státní vysoké školy	26
3.4.3 Soukromé vysoké školy	27
3.4.4 Zahraniční vysoké školy	29
3.4.5 Orgány vysokých škol	29
3.4.6 Studijní programy a akademické tituly	32
3.4.7 Akreditační řízení	35
3.4.8 Ukončení vzdělávání na vysoké škole	35
3.4.9 Akademičtí pracovníci	35
3.4.10 Habilitační řízení a jmenování docentem	36
3.4.11 Řízení ke jmenování profesorem a jmenování profesorem	37
3.5 Nostrifikace	38
3.6 Orgány reprezentace vysokých škol a univerzit v ČR	38
3.6.1 Česká konference rektorů	38
3.6.2 Rada vysokých škol	40
3.7 Financování vysokého školství v ČR.....	42
3.7.1 Rozpočet veřejné vysoké školy.....	42
3.7.2 Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací veřejným VŠ.....	43
3.7.3 Financování státní vysoké školy	44
3.7.4 Financování soukromé vysoké školy	45
3.7.5 Poplatky spojené se studiem, stipendia.....	45

3.7.6	Programy EU zaměřené na podporu vzdělávání, vědy a výzkumu	46
4	Praktická část	50
4.1	Představení vybraných vysokých škol	50
4.1.1	Historie.....	53
4.1.2	Počty studentů.....	56
4.1.3	Nabízené studijní programy	58
4.1.4	Kurzy celoživotního vzdělávání.....	60
4.2	Hospodaření univerzit v roce 2018	61
4.2.1	Aktiva.....	61
4.2.2	Pasiva	62
4.2.3	Náklady	62
4.2.4	Výnosy	63
4.2.5	Výsledek hospodaření	64
4.2.6	Příspěvky z veřejných rozpočtů	66
4.3	Rozpis rozpočtů VŠ na rok 2020.....	67
4.3.1	Rozpočtový okruh I.....	67
4.3.2	Rozpočtový okruh II	69
4.3.3	Rozpočtový okruh III.....	70
4.3.4	Rozpočtový okruh IV.....	71
5	Výsledky a diskuse	73
6	Závěr.....	76
7	Seznam použitých zdrojů.....	78
7.1	Knižní zdroje	78
7.2	Legislativní dokumenty.....	78
7.3	Elektronické zdroje.....	79
8	Přílohy	82
	Příloha A – Schéma vzdělávacího systému ČR	83
	Příloha B – Seznam veřejných vysokých škol v ČR.....	83
	Příloha C – Seznam soukromých vysokých škol v ČR.....	85
	Příloha D – Seznam zahraničních vysokých škol v ČR.....	86
	Příloha E – Seznam již neudělovaných vysokoškolských titulů v ČR.....	87
	Příloha F – Přehled smluv o uznávání výsledků vzdělávání	88

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Schéma národního hospodářství.....	16
Obrázek 2:	Úrovně vzdělávacího systému v ČR	18
Obrázek 3:	Oficiální logo ČVUT.....	51

Obrázek 4: Oficiální logo VUT	51
-------------------------------------	----

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj celkového počtu studentů VŠ	24
Graf 2: Vývoj počtu studentů veřejných a soukromých VŠ	24
Graf 3: Vývoj počtu veřejných VŠ	26
Graf 4: Vývoj počtu soukromých VŠ	28
Graf 5: Vývoj financování VŠ ze státního rozpočtu	43
Graf 6: Vývoj počtu studentů	56
Graf 7: Vývoj počtu obyvatel	57
Graf 8: Počet prezenčních studentů	57
Graf 9: Počet dálkových studentů	58
Graf 10: Studijní programy v češtině	59
Graf 11: Studijní programy v cizích jazycích	59
Graf 12: Kurzy celoživotního vzdělávání	60
Graf 13: Účastníci kurzů celoživotního vzdělávání	60
Graf 14: Výsledek hospodaření za hlavní a hospodářskou činnost	65
Graf 15: Celkový výsledek hospodaření	65
Graf 16: Celkové příspěvky z veřejných rozpočtů v roce 2018	66
Graf 17: Příspěvky z veřejných rozpočtů ČR v roce 2018	67

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozložení veřejných vysokých škol v krajích ČR	25
Tabulka 2: Státní vysoké školy	27
Tabulka 3: Rozložení soukromých vysokých škol v krajích ČR	28
Tabulka 4: Tituly bakalářského stupně	32
Tabulka 5: Tituly magisterského stupně	33
Tabulka 6: Tituly získané rigorózní zkouškou	34
Tabulka 7: Tituly doktorského stupně	34
Tabulka 8: Předsednictvo České konference rektorů	40
Tabulka 9: Užší předsednictvo Rady vysokých škol	41
Tabulka 10: Poplatky spojené se studiem veřejné VŠ	46
Tabulka 11: Fakulty a součásti vybraných univerzit	51
Tabulka 12: Organizační struktura vybraných univerzit	52
Tabulka 13: Zástupci univerzit v RVŠ	53
Tabulka 14: Aktiva univerzit v roce 2018	61
Tabulka 15: Pasiva univerzit v roce 2018	62
Tabulka 16: Náklady univerzit v roce 2018	63
Tabulka 17: Výnosy univerzit v roce 2018	64
Tabulka 18: Indikátory segmentu 4	68
Tabulka 19: Rozpočtový okruh I	69
Tabulka 20: Rozpočtový okruh II	70
Tabulka 21: Rozpočtový okruh III	71
Tabulka 22: Rozpočtový okruh IV	72
Tabulka 23: Výkonová část RO I v segmentu 4	73
Tabulka 24: Údaje pro výpočet ukazatele J	74
Tabulka 25: Údaje pro výpočet ukazatele F	75

Seznam použitých zkratk

CŽV – Celoživotní vzdělávání

ČKR – Česká konference rektorů

ČR – Česká republika

ČVUT – České vysoké učení technické v Praze

EU – Evropská unie

MF ČR – Ministerstvo financí České republiky

MO ČR – Ministerstvo obrany České republiky

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

NAÚ – Národní akreditační úřad pro vysoké školství

OP – operační program

RO – rozpočtový okruh

RVŠ – Rada vysokých škol

U3V – Univerzita třetího věku

VH – výsledek hospodaření

VŠ – vysoká škola

VUT – Vysoké učení technické v Brně

1 Úvod

Vysokoškolské vzdělání představuje vrchol pomyslné pyramidy složené z úrovní vzdělávání jakéhokoliv státu. Vysoké školy a univerzity jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti. V České republice se postupem času z dříve velmi prestižní (v určitých případech také naprosto nedosažitelné) možnosti studia na vysoké škole stává téměř nutnost pro snadné a úspěšné uplatnění v profesním životě. I přes to však stále zůstává akademický titul, spojený s úspěšným vysokoškolským vzděláním, významným a uznávaným označením jeho nositele.

Cílem každého vyspělého státu je v rámci budování veřejného sektoru vzdělanost obyvatelstva, proto jsou sestavovány vzdělávací politiky a koncepce školství. Je všeobecně známo, že s pozitivním vývojem vzdělanosti daného státu roste také životní úroveň obyvatelstva. Se zvyšující se životní úrovní obyvatelstva dochází k větším obchodním aktivitám, což má pozitivní vliv na ekonomickou situaci. Při pozitivní ekonomické situaci dochází k rychlejšímu technologickému pokroku a také může být více prostředků vyčleněno inovacím. Inovacemi se zkvalitňuje výroba a průmysl, čímž může docházet k menšímu poškozování životního prostředí. Jak je z výše uvedeného zřejmé, důraz na kvalitu vzdělávání v rámci každého státu není zanedbatelný.

Tato diplomová práce ve své teoretické části komplexně představuje schéma systému vysokoškolského vzdělávání v ČR a zobrazuje všechny druhy a formy vysokoškolského studia v ČR. Představen je také stručný historický exkurz zaměřený na rozvoj vysokých škol v českých zemích, potažmo v Československu a následně v České republice. Na základě aktuálně schválené a platné legislativy jsou popisovány veřejné, státní, soukromé a zahraniční vysoké školy včetně jejich způsobu financování.

Text v praktické (analytické) části si klade za cíl porovnat dvě významné veřejné vysoké školy v České republice. Konkrétně se jedná o České vysoké učení technické v Praze (zkráceně ČVUT) a Vysoké učení technické v Brně (zkráceně VUT). Porovnání je zaměřeno zejména na analýzu hospodaření a financování. Pomocí *metody komparativní analýzy* jsou rozpočty porovnávány z pohledu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a výsledku hospodaření. Představen je také systém příspěvků z veřejných rozpočtů.

Obsah teoretické a praktické části práce pro komplexnost doplňují přílohy „A – F“, které jsou uvedeny v přílohové části na konci této práce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce na téma „Vysokoškolské vzdělávání v ČR a systém jeho financování“ je popis spojený s analýzou aktuálního stavu systému vysokého vzdělávání v České republice. Tento hlavní, obecný, cíl práce je podpořen dalšími dvěma dílčími, specifickými, cíli. První z dílčích cílů je naplněn zpracováním teoretické části práce, tedy teoretických východisek tvořící odborný informační základ. Jeho obsahem je sestavení popisu aktuálního stavu systému terciárního vzdělávání, zejména dle zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách. Druhý dílčí cíl je součástí praktické (analytické) části práce. Obsahem tohoto cíle je komparace dvou významných veřejných vysokých škol v České republice, přičemž porovnání je zejména zaměřeno na analýzu jejich hospodaření a příspěvků z veřejných rozpočtů. Naplněním hlavního cíle a obou dílčích cílů dochází k celkovému zhodnocení a stanovení závěrů diplomové práce.

2.2 Metodika

Zpracování diplomové práce předchází shromáždění a studium odborné literatury, legislativy a dalších důležitých informačních zdrojů, které se zabývají danou problematikou. Na základě studia dokumentů (odborné literatury) dochází k vymezení zkoumané problematiky v širším teoretickém rámci. Pomocí *metody deskripce a abstrakce* jsou zpracována teoretická východiska práce, obsahující popis aktuálního stavu systému vysokoškolského vzdělávání v České republice. V úvodu teoretické části práce jsou představeny základní pojmy spojené se zvoleným tématem a také soupis aktuálně platné legislativy. Jako další je uvedeno postavení vysokých škol a univerzit v rámci vzdělávací soustavy ČR, také práva vysokých škol na samosprávu a akademické svobody. Samostatnou podkapitolu tvoří historický exkurz, který představuje vývoj univerzitního vzdělávání v českých zemích od roku 1348. Jako další součást teoretické části práce je zpracován popis veřejných, státních, soukromých a zahraničních vysokých škol, orgánů vysokých škol, studijních programů a jejich akreditačního řízení. Detailně jsou představeny akademické tituly udělované úspěšným absolventům vysokých škol a univerzit. Teoretickou část zakončuje popis systému financování terciárního vzdělávání, který je opět

dělený dle typů vysokých škol. Zpracovaná teoretická východiska představují odborný základ pro praktickou (analytickou) část práce.

Praktická část diplomové práce je zpracována pomocí *metody komparativní analýzy*. Porovnávány jsou dvě významné veřejné vysoké školy, které byly k analýze vybrány na základě podobných charakteristik. Konkrétně se jedná o České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) a Vysoké učení technické v Brně (VUT). Komparace je zaměřena zejména na analýzu jejich hospodaření a příspěvky/dotace z veřejných rozpočtů. Hospodaření je zkoumáno dle rozvahy a výkazu o zisku a ztráty (výsledovka). Pozornost je také věnována konečným rozpočtům a hospodářskému výsledku jednotlivých univerzit. Data pro tuto analýzu jsou získána z výročních zpráv o hospodaření a výročních zpráv o činnosti. Data pro analýzu příspěvků/dotací z veřejných rozpočtů jsou použita z Rozpisu rozpočtu vysokých škol na rok 2020, který je zpracován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Výsledky jsou prezentovány prostřednictvím přehledných grafů a tabulek, ke kterým je připojen komentář.

Zpracováním teoretické a praktické části dochází k naplnění hlavního i obou dílčích cílů diplomové práce. Následně dochází ke stanovení výsledků, které jsou podpořeny diskusí. Závěr práce obsahuje celkové shrnutí. Přílohy práce doplňují svým obsahem témata obsažená v teoretických východiscích.

3 Teoretická východiska

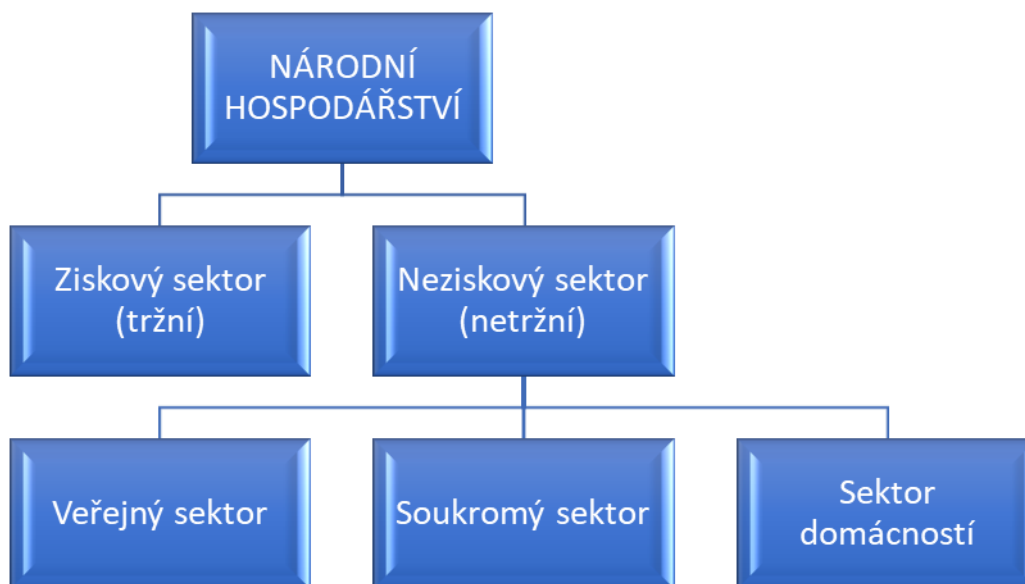
Tato část práce představuje odborně-teoretický základ pro celkové uchopení zvoleného tématu. V jednotlivých na sebe navazujících kapitolách dochází za pomoci aktuálně platné legislativy k objasnění související terminologie a výkladu celého tématu.

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Veřejný sektor

Veřejný sektor představuje součást národního hospodářství, který zabezpečuje veřejné statky a služby pro uspokojování potřeb občanů daného státu na základě neziskového principu. O funkci a činnosti se rozhoduje tzv. veřejnou volbou, kterou v nejčastější podobě reprezentují občané volení zástupci. Veřejný sektor je financován (spolufinancován) z veřejných rozpočtů, kde se soustředí zejména daňové výnosy. Rozpočtová soustava je řízena veřejnou správou, dělenou na státní správu a samosprávu a veřejná správa podléhá veřejné kontrole v podobě kontrolních orgánů (odborná kontrola) a občanů (laická kontrola). (Peková, 2005)

Obrázek 1: Schéma národního hospodářství

Zdroj: vlastní zpracování dle Pekové, 2005

Teoretická disciplína zabývající se vztahy mezi veřejnými výdaji, zdaněním a chováním ekonomických subjektů (jednotlivci, domácnosti, firmy) se nazývá *ekonomie*

veřejného sektoru. Tato disciplína analyzuje účinky veřejných výdajů a daní na národní hospodářství a představuje tak normativní přístup vycházející z obecných teorií ekonomie a řízení. Pozitivním přístupem k analýze veřejného sektoru a dopadů jeho činnosti na soukromý sektor, nebo celkově na národní hospodářství se zabývá *ekonomika veřejného sektoru*. (Kroupová, 2014, s. 2 – 3)

3.1.2 Školství a vzdělávání

Slovník spisovného jazyka českého (Ústav pro jazyk český, 2011) vykládá pojem školství jako organizaci a systém školní výchovy, případně školy jako celku. Je-li tato definice širěji rozvinuta, lze konstatovat, že školství jakožto součást vzdělávacího systému zajišťuje výchovu a vzdělávání dětí a mládeže. Školství je realizováno v soustavě škol a školských zařízení pomocí lidských zdrojů, tj. učitelů a školskými pracovníky.

Dle Pedagogického slovníku (Průcha a kol., 2013) představuje vzdělávání proces, jehož cílem je rozvoj jedince a jeho vědomostí, dovedností, návyků a schopností. Za vzdělávací výsledek je primárně považována vzdělanost, vzdělání, či kvalifikace. Vzdělávání je často zaměňováno s pojmem edukace, která však představuje vzdělávání v širším slova smyslu, tj. vzdělávání + výchovu.

3.1.3 Vzdělávací soustava ČR

Vzdělávací soustava rozděluje český vzdělávací systém do čtyř samostatných úrovní. Každá z úrovní vzdělávacího systému pracuje zcela bez závislosti na úrovni jiné, přesto je ale kontinuita těchto vzdělávacích úrovní důležitá, jelikož bez úspěšného absolvování úrovně nižší není možné postoupit do úrovně vyšší. V přílohové části této práce je jako příloha „A“ uvedeno aktuálně platné schéma vzdělávací soustavy v České republice, které bylo sestaveno MŠMT ČR. Čtyři hlavní úrovně českého vzdělávacího systému zobrazuje v zjednodušené podobě následující diagram.

Obrázek 2: Úrovně vzdělávacího systému v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle MŠMT ČR

Preprimárního (předškolního) vzdělávání se zúčastňují děti ve věku 3 až 6 let a tuto úroveň vzdělávání zajišťují *materšské školy*. Od září roku 2017 je poslední rok předškolního vzdělávání, tedy pro děti od 5let, povinný. (Bačáková, 2017, s. 6)

Primární (základní) a nižší sekundární vzdělávání představuje povinnou školní docházku dítěte, která začíná běžet v 6 letech a trvá 9 let. Základní vzdělávání je realizováno zejména v *základních školách*, dělených na 9 ročníků a členěných na první a druhý stupeň. Nižší sekundární vzdělávání poskytují *víceletá gymnázia a osmileté konzervatoře*. (Bačáková, 2017, s. 6)

Vyšší sekundární (střední) vzdělávání zajišťují pro studenty ve věku 15 až 18/19 let *střední školy* ve formě vzdělávání s maturitní zkouškou, s výučním listem či se závěrečnou zkouškou. Střední vzdělání s maturitní zkouškou je uskutečňováno buďto jako se všeobecným zaměřením (zajišťují *gymnázia a lycea*), nebo s odborným zaměřením. Absolventi středního vzdělávání s výučním listem mohou v nástavbovém studiu získat střední vzdělání s maturitní zkouškou. *Konzervatoře* zajišťují vzdělávání s uměleckým zaměřením. (Bačáková, 2017, s. 6)

Terciární vzdělávání, které je určeno pouze pro absolventy středního vzdělávání s maturitní zkouškou, je rozděleno na vyšší odborné a vysokoškolské. Vyšší odborné studium je realizováno *vyššími odbornými školami* v (obvykle) tříletých studijních

programech. Absolventům je přiznán titul „diplomovaný specialista“ používaný ve zkratce DiS., uváděné za jménem. Vysokoškolské vzdělávání zajišťují *vysoké školy a univerzity* v programech prvního, druhého a třetího cyklu, nebo v nestrukturovaných dlouhých magisterských programech. (Bačáková, 2017, s. 6 - 7)

Vzdělávání dospělých je poskytováno ve formě všeobecné, odborné či zájmové. Novou, a v současné době velmi populární, formou vzdělávání dospělých jsou tzv. univerzity třetího věku (U3V), které se zaměřují na rozšíření znalostí a vzdělanosti seniorů. (Bačáková, 2017, s. 7)

3.1.4 Legislativa

Za vysokoškolské vzdělávání v České republice je zodpovědné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Toto ministerstvo je ústředním orgánem státní správy pro předškolní, základní, střední, a vysoké školství, dále pro oblast vědní politiky, výzkumu a vývoje. Dalšími oblastmi kompetence jsou vědecké hodnosti a státní péče o děti, mládež, tělesnou výchovu, kulturistiku, sport a sportovní reprezentaci ČR. (MŠMT ČR, 2019)

Primárním legislativním dokumentem oblasti vysokoškolského vzdělávání je zákon č. 111/1998 Sb., Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Tento zákon byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR dne 29. 5. 1998 (částka č. 39/1998 Sb.), tímto dnem se zákon stal platným. Následné účinnosti nabyl zákon dne 1. 7. 1998. Zákon o vysokých školách byl od doby svého vyhlášení celkem 35krát novelizován. Poslední novela je účinná od 1. 7. 2019. (Zákony pro lidi.cz, 2019)

Oblast vysokoškolského vzdělávání je dále upravována vyhláškami jednotlivých ministerstev ČR a také nařízeními vlády ČR. Historicky nejstarším platným a účinným legislativním dokumentem je vládní nařízení č. 9/1945 Sb., o přechodných opatřeních na českých vysokých školách. Nejmladším legislativním dokumentem je vyhláška MŠMT ČR č. 278/2016 Sb., o předávání údajů do registru řízení o žádostech o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace. Od roku 1945 oblast vysokoškolského vzdělávání upravuje, nebo upravovalo, celkem 298 právních předpisů. (Zákony pro lidi.cz, 2019)

3.2 Postavení vysokých škol a univerzit v ČR

Terciární vzdělávání zastává ve společnosti tři důležité funkce (role). První z těchto rolí je *vzdělávací činnost*, která musí aktuálně splňovat své tradiční výzvy – kvalita, efektivnost a rovné příležitosti. Zároveň však musí čelit novým výzvám spojeným s rozvojem společnosti a technickým pokrokem. Mezi tyto nové výzvy patří zejména dosahování maximálního vzdělávání po celou dobu aktivního života – celoživotní vzdělávání. Další formou nových výzev je schopnost se stále a rychle učit novým věcem, a to jak na úrovni jednotlivce, tak na úrovni organizace samotné. Mezi toto učení může být také zařazeno učení inovacím, tvořivosti a iniciativě. (Matějů a kol., 2009, s. 15)

Druhou rolí terciárního vzdělávání je *propojení vzdělávání s výzkumem a vývojem*, jelikož přímé propojení těchto dvou významných součástí národního hospodářství je významnou hnací silou poznávání a inovací samotných. Nejdůležitějším významem je zdroj tvořivosti absolventů vysokých škol. (Matějů a kol., 2009, s. 15)

Třetí funkcí terciárního vzdělávání je *společenská role*, která má velmi zásadní dopad a přínos na péči o kulturní dědictví a jeho další rozvoj. V posledních letech se stále více stává společenská role vysokého školství přímým dopadem na ekonomický rozvoj regionální i celosvětové úrovně. (Matějů a kol., 2009, s. 15)

3.2.1 Základní charakteristika vysokých škol a univerzit

Vysoké školy zastávají hlavní roli ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti. Jsou vrcholnými centry vzdělanosti, tvůrčí činnosti a nezávislého poznání. Podle svého zaměření rozvíjejí vědeckou, vývojovou, výzkumnou, inovační či uměleckou činnost. VŠ také zastávají aktivní roli ve společenské diskusi o morálních či etických otázkách a při rozvoji občanské společnosti. (§1, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Vysoké školy realizují akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání. Vysoké školy se v ČR dělí na univerzitní a neuniverzitní. Typ každé VŠ je uveden v jejím statusu. Univerzitní VŠ může být členěna na fakulty a zajišťuje výuku ve všech studijních programech, včetně související vědecké a výzkumné činnosti. Označení „vysoká škola“ mohou používat pouze VŠ, označení „univerzita“ mohou používat pouze VŠ univerzitní. Výlučným právem vysokých škol je přiznávání akademických titulů,

konání habilitačního řízení, konání řízení ke jmenování profesorem, používání akademických insignií a konání akademických obřadů. (§2, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.2.2 Akademické obce, akademická práva a svobody

Akademická obec vysoké školy (univerzity) je tvořena jejími akademickými pracovníky a všemi zapsanými studenty ke studiu. (§3, Zákon č. 111/1998 Sb.) Členům akademické obce jsou zaručena akademická práva a akademické svobody. Mezi *akademické svobody* patří: (a) svoboda vědy, výzkumu a umělecké tvorby, vč. zveřejňování jejich výsledků a (b) svoboda výuky spočívající především v její otevřenosti různým vědeckým názorům, vědeckým a výzkumným metodám a uměleckým směrům. Mezi *akademická práva* patří: (a) právo učit se zahrnující svobodnou volbu zaměření studia v rámci studijních programů a svobodu vyjadřovat vlastní názory ve výuce, (b) právo členů akademické obce volit zastupitelské akademické orgány a (c) právo používat akademické insignie a konat akademické obřady. (§4, Zákon č. 111/1998 Sb.) Na akademické půdě je striktně zakázáno zakládat a organizovat činnost politických stran a politických hnutí. (§2, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.3 Historický exkurz

Za počátek vysokoškolského vzdělávání v českých zemích se považuje rok 1348, kdy byla českým králem a římským císařem Karlem IV. v Praze založena Univerzita Karlova (latinsky Universitas Carolina), nejstarší akademická univerzita ve střední Evropě. Jako druhá univerzita na území českých zemí vznikla v Olomouci roku 1573 Jezuitská akademie a univerzita, dnešní Univerzita Palackého. Jedná se tak o nejstarší univerzitu na Moravě. V roce 1717 byla v Praze dekretem českých stavů ustanovena Willenbergova profesura (dnešní České vysoké učení technické), první inženýrská profesura ve střední Evropě. Roku 1799 byla dekretem císaře Františka I. zřízena Akademie výtvarných umění v Praze. Dále následovala roku 1849 Vysoká škola báňská v Příbrami (roku 1945 přesunuta dekretem prezidenta Edvarda Beneše do Ostravy, dnes Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava) a roku 1885 Umělecko-průmyslová škola v Praze (dnešní Vysoká škola umělecko-průmyslová). Jako poslední vysokou školou za Rakouska-Uherska byla roku 1899 založena Česká technická vysoká škola Františka Josefa v Brně (dnešní Vysoké učení technické). (ČSÚ, 2010)

Jako první „nová“ vysoká škola byla za období 1. republiky roku 1918 zřízena Vysoká škola zvěrolékařská (dnešní Veterinární a farmaceutická univerzita Brno), která byla z počátku určena pouze pro vojenské studenty. Roku 1919 byly v Brně zřízeny Masarykova univerzita a Vysoká škola zemědělská (dnešní Mendelova univerzita). Téhož roku byla v Praze ustanovena Vysoká škola obchodní (v roce 1929 začleněna do ČVUT). Do roku 1920 bylo na území Československa zřízeno celkem 13 vysokých škol. Kromě výše již jmenovaných se jednalo o: Německou univerzitu v Praze, Německou techniku v Praze, Německou techniku v Brně, Komenského univerzitu v Bratislavě a Cyrilo-Methodějskou fakultu. Po obsazení Československa a studentských manifestacích v listopadu 1939 byly české vysoké školy až do konce války uzavřeny a majetek Univerzity Karlovy převzala univerzita německá. (ČSÚ, 2010)

Většina univerzit se po konci války rozhodla ihned na podzim roku 1945 otevřít a pokračovat ve výuce. V říjnu tohoto roku byla v Praze nově otevřena Akademie múzických umění a Vysoká škola politická a sociální (zrušena 1949). V červnu 1947 byla v Brně zřízena Vysoká škola sociální (zrušena 1952). (ČSÚ, 2010)

Po komunistickém převratu v únoru 1948 se díky úplné kontrole začala ideologie a cíle socialistické politiky začleňovat do všech úrovní veřejného života, školství nevyjímaje. Pomocí politických čistek, zákazů vyučování a publikování byly odstraněni nežádoucí učitelé a profesori. Uchazečům o studium se špatným kádrovým posudkem či se špatným třídním původem bylo studium znemožněno na základě negativního stanoviska stranické, svazácké nebo jiné organizace na škole či v místě bydliště. Roku 1949 byla v Praze zřízena Vysoká škola politických a hospodářských věd (dnešní Vysoká škola ekonomická). Dne 1.9.1950 byly zřízeny tyto vysoké školy: Vysoká škola strojní v Ostravě (dnešní Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava), Vysoká škola strojní a elektrotechnická v Plzni (dnešní Západočeská univerzita) a Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích (dnešní Univerzita Pardubice). Do roku 1974 bylo na území Československa zřízeno celkem 24 vysokých škol a univerzit. (ČSÚ, 2010)

Po sametové revoluci v roce 1989 byla obnovena akademická svoboda a státní vysoké školy byly k roku 1998 převedeny na školy veřejné s vlastním majetkem a samosprávou. V roce 1988 byl na půdě boloňské univerzity schválen základní dokument vize univerzitního vzdělávání v Evropě s názvem *Magna Charta Universitatum*. Roku 1989 byla v Hradci Králové založena Vysoká škola pedagogická (dnešní Univerzita

Hradec Králové), roku 1990 byla zákonem zrušena Vysoká škola Sboru národní bezpečnosti. Roku 1991 byla založena Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ostravská univerzita a zcela nová Slezská univerzita v Opavě. Dne 25. května 1998 byla vyhlášena „*Deklarace o harmonizaci výstavby Evropského systému vysokého školství*“, více známá jako *Sorbonská deklarace*. Jak uvádí Český statistický úřad (2010), tato deklarace určila hlavní zásady a cíle univerzitního vzdělávání:

- Rozdělení studijních programů na úrovně bakalářské, magisterské a doktorské.
- Transparentní a vzájemně srovnatelné vysokoškolské vzdělávání.
- Mezinárodní uznávání titulů.
- Zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání pro všechny.
- Rekonceptualizace tzv. celoživotního vzdělávání.

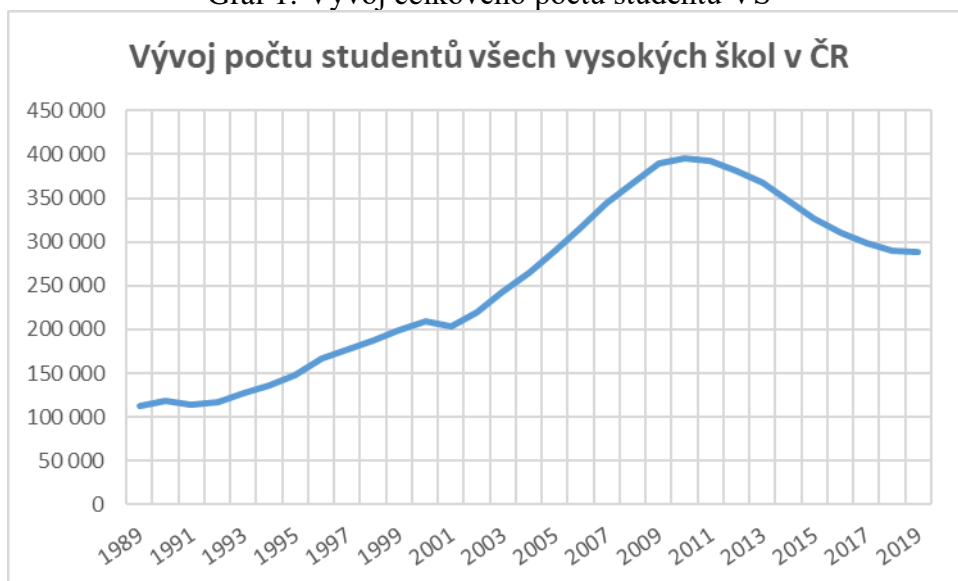
Od roku 2000 funguje v ČR Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a také prvních 8 soukromých vysokých škol. Roku 2004 zahájila svou činnost v Jihlavě Vysoká škola polytechnická a od roku 2007 probíhá výuka na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Jedná se aktuálně o nejmladší veřejnou vysokou školou v ČR. (ČSÚ, 2010)

3.4 Vysokoškolské vzdělávání v ČR

V této části diplomové práce jsou uvedeny všechny druhy vysokých škol v České republice, jejich orgány, nabízené studijní programy a akademické tituly udělované úspěšným absolventům vysokoškolského studia.

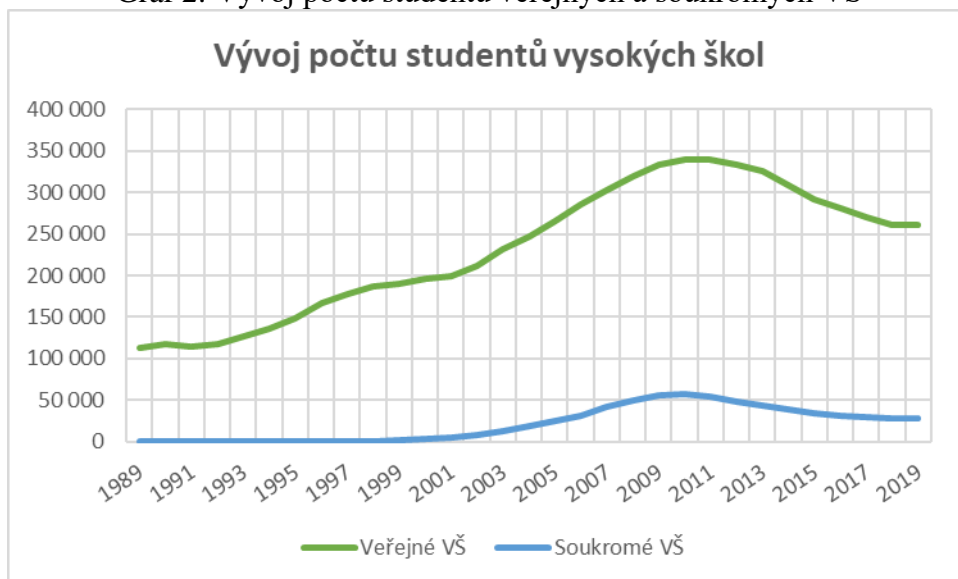
V následujících grafech je zobrazen vývoj celkového počtu studentů na vysokých školách v České republice v letech 1989 až 2020 a také vývoj počtů studentů veřejných a soukromých vysokých škol v České republice. Jak je z grafů patrné, od roku 1989 do roku 2009 můžeme hovořit o meziročních přírůstcích v celkovém počtu vysokoškolských studentů. Výjimku tvoří období 2000 – 2002, kdy počet studentů meziročně klesal. Od roku 2010 do současnosti je trend počtu vysokoškolských studentů klesající.

Graf 1: Vývoj celkového počtu studentů VŠ

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Graf 2: Vývoj počtu studentů veřejných a soukromých VŠ

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

3.4.1 Veřejné vysoké školy

Každá veřejná vysoká škola v ČR je zřízena (nebo následně zrušena) příslušným zákonem, který zároveň určuje její název a sídlo. Zákonem lze taktéž každou veřejnou VŠ sloučit s jinou veřejnou VŠ, možné je také rozdělení na jiné veřejné VŠ. Při zrušení, sloučení (splynutí) či rozdělení veřejné VŠ je v příslušném zákoně určeno, na jakou právnickou osobu přechází aktiva a pasiva zrušené/sloučené/rozdělené VŠ. Zákon také

stanoví, jaké veřejné VŠ umožní dokončení vzdělávání studentům zrušené veřejné VŠ. (§5, Zákon č. 111/1998 Sb.)

V ČR je k 1. 9. 2020 zřízeno celkem 26 veřejných vysokých škol. Kompletní seznam všech veřejných VŠ v České republice je uveden jako příloha „B“ této práce. Veřejné vysoké školy mají svá sídla ve všech krajských městech. Výjimkou jsou Karlovy Vary, kde nemá sídlo žádná veřejná VŠ. Druhou výjimkou je Opava, která naopak není krajským městem a má na svém území veřejnou VŠ. (MŠMT ČR, 2020) Následující tabulka zobrazuje přehled o rozložení veřejných VŠ v rámci krajů České republiky.

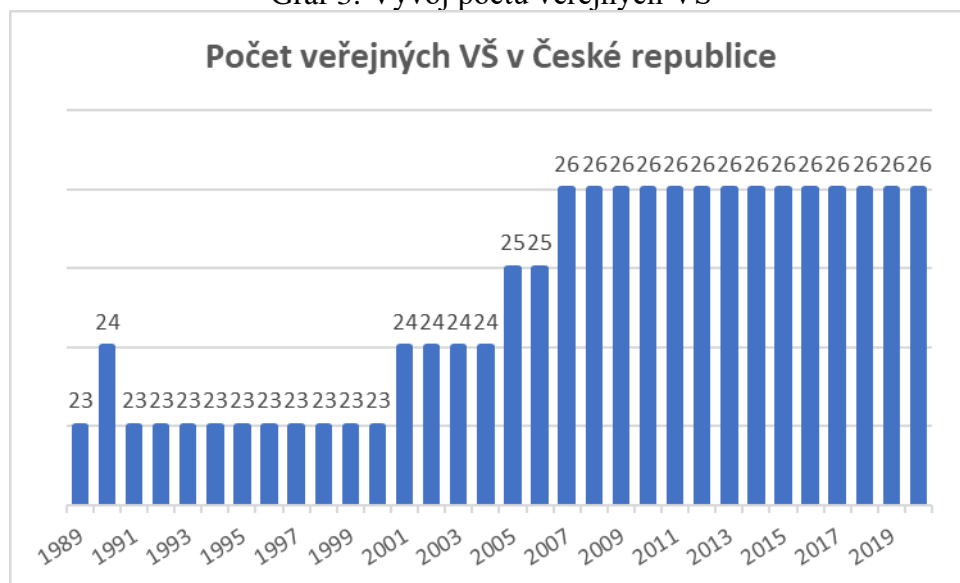
Tabulka 1: Rozložení veřejných vysokých škol v krajích ČR

KRAJ	POČET VŠ	MĚSTO/MĚSTA
Hlavní město Praha	8	Praha
Jihomoravský	5	Brno
Moravskoslezský	2	Ostrava
Olomoucký	2	Olomouc, Opava
Jihočeský	2	České Budějovice
Plzeňský	1	Plzeň
Liberecký	1	Liberec
Pardubický	1	Pardubice
Královehradecký	1	Hradec Králové
Vysočina	1	Jihlava
Zlínský	1	Zlín
Ústecký	1	Ústí nad Labem

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

Následující graf zobrazuje vývoj počtu veřejných vysokých škol v České republice v letech 1989 až 2020. Jak je z grafu patrné, v letech 1989 – 2000 se studenti mohli vzdělávat na 23 veřejných VŠ. Výjimkou byl rok 1990, kdy fungovalo v ČR celkem 24 veřejných VŠ. Stejný počet byl také v letech 2001 – 2004. V rozmezí let 2005 až 2006 bylo v ČR zřízeno celkem 25 veřejných VŠ a od roku 2007 je v ČR zřízeno celkem 26 veřejných VŠ.

Graf 3: Vývoj počtu veřejných VŠ

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Každá veřejná vysoká škola může v rámci své samosprávy rozhodovat o vnitřní organizaci VŠ, o určování počtu přijímaných uchazečů ke studiu a o podmínkách pro přijetí ke studiu. Dále veřejná VŠ samostatně rozhoduje o tvorbě a uskutečňování studijních programů, včetně zajišťování kvality vzdělávacích, tvůrčích a dalších souvisejících činností. Mezi samosprávu veřejné VŠ dále patří rozhodování o organizaci studia, právech a povinnostech studentů, pracovněprávních vztazích, včetně rozhodování o počtu akademických pracovníků a ostatních zaměstnanců. Mezi další samosprávné pravomoci patří rozhodování o spolupráci s jinými VŠ a dalšími subjekty, ustavování samosprávných akademických orgánů a rozhodování a hospodaření, vč. nakládání s majetkem. (§6, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.4.2 Státní vysoké školy

Státní vysoké školy jsou v ČR zřízeny zvláštním zákonem a jsou v kompetenci Ministerstva vnitra ČR, resp. Ministerstva obrany ČR. Mezi státní vysoké školy patří Policejní akademie České republiky v Praze, která byla zřízena k 1. 1. 1993 zákonem č. 26/1993 Sb. a dále Univerzita obrany, která byla zřízena k 1. 9. 2004 zákonem č. 214//2004 Sb. Vznik Univerzity obrany představoval sloučení Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově, Vojenské akademie v Brně a Vojenské lékařské akademie Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové. Tyto vysoké školy ke dni vzniku Univerzity obrany zanikly a zároveň přešla jejich veškerá práva a povinnosti na Univerzitu obrany.

Tabulka 2: Státní vysoké školy

STÁTNÍ VŠ	KRAJ	MĚSTO
Policejní akademie České republiky v Praze	Hlavní město Praha	Praha
Univerzita obrany	Jihomoravský	Brno

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

Univerzita obrany vzdělává odborníky zejména pro ozbrojené síly, dále vzdělává odborníky pro oblast bezpečnosti České republiky a občany k obraně státu. Univerzitu obrany mohou studovat i studenti, kteří nejsou vojáky v činné službě. (§94, Zákon č. 111/1998 Sb.) Policejní akademie ČR v Praze vzdělává odborníky zejména pro bezpečnostní sbory a obecní policie, dále vzdělává odborníky pro oblast bezpečnosti České republiky. Policejní akademii ČR v Praze mohou studovat i studenti, kteří nejsou příslušníky bezpečnostního sboru. (§94, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.4.3 Soukromé vysoké školy

Soukromou vysokou školou se v České republice může stát jakákoliv právnická osoba, která má své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie a pokud jí MŠMT ČR udělilo státní souhlas (oprávnění). Toto oprávnění je nepřevoditelné a nepřechází také na právního nástupce společnosti. Pro zahájení řízení o získání státního souhlasu je potřeba podat žádost, včetně všech zákonných náležitostí, a splňovat zákonné podmínky. MŠMT ČR před vydáním rozhodnutí o udělení či neudělení státního souhlasu žádá o stanovisko Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství. (§39, Zákon č. 111/1998 Sb.) Při porušení zákonných podmínek může taktéž MŠMT ČR udělený státní souhlas soukromé VŠ odejmout. Soukromá vysoká škola je oprávněna na základě vlastního rozhodnutí přestat uskutečňovat vzdělávací činnost. Dojde-li k této situaci, je soukromá VŠ povinna oznámit tuto skutečnost MŠMT ČR. (§43, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Vnitřní předpisy soukromé vysoké školy podléhají povinné registraci na MŠMT ČR. Žádost o registraci vnitřních předpisů podává ministerstvu rektor. Vnitřními předpisy je u soukromé VŠ určováno, které orgány vykonávají působnost povinných orgánů VŠ. (§41, Zákon č. 111/1998 Sb.)

V ČR je k 1. 9. 2020 zřízeno celkem 33 soukromých vysokých škol. Kompletní seznam všech soukromých VŠ v České republice je uveden jako příloha „C“ této práce.

Soukromé vysoké školy mají svá sídla v zejména v Hlavním městě Praze, krajských městech a dalších významných městech ČR. (Registr vysokých škol, 2020) Následující tabulka zobrazuje přehled o rozložení sídel soukromých VŠ v rámci krajů České republiky.

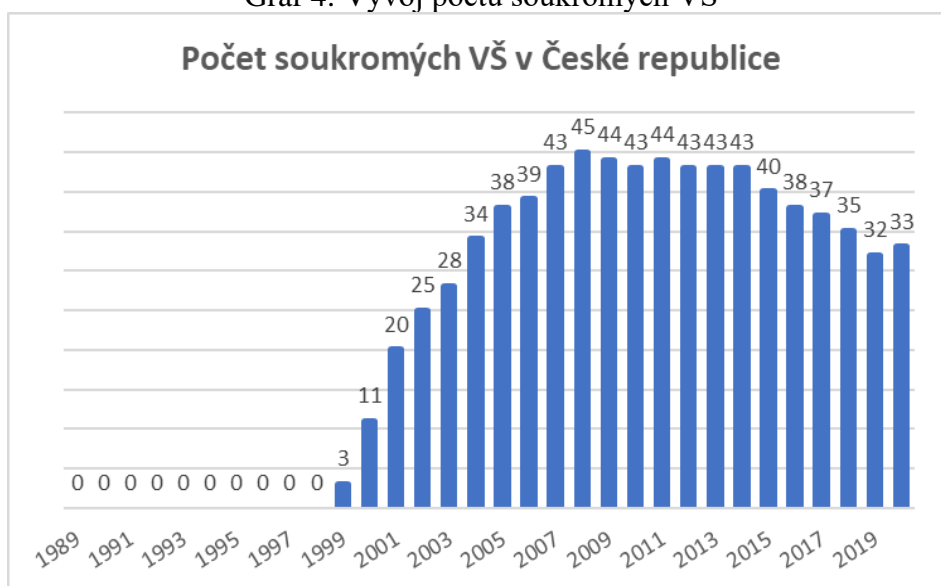
Tabulka 3: Rozložení soukromých vysokých škol v krajích ČR

KRAJ	POČET VŠ	MĚSTO/MĚSTA
Hlavní město Praha	22	Praha
Středočeský	2	Kolín, Mladá Boleslav
Jihomoravský	3	Brno, Znojmo
Moravskoslezský	1	Havířov
Olomoucký	2	Olomouc, Přerov
Jihočeský	2	České Budějovice, Písek
Zlínský	1	Kunovice

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

Následující graf zobrazuje vývoj počtu soukromých vysokých škol v ČR v letech 1989 až 2020. Jak je z grafu patrné, až do roku 1998 nebyla v ČR žádná fungující soukromá vysoká škola. První 3 soukromé VŠ začaly vzdělávat studenty od roku 1999 a od tohoto roku lze sledovat stoupající trend v počtu soukromých VŠ až do roku 2008. V rozmezí let 2008 až 2014 počet soukromých VŠ v ČR kolísá mezi čísly 43 a 44. Od roku 2015 do roku 2019 je trend počet soukromých VŠ v meziročním srovnání klesající.

Graf 4: Vývoj počtu soukromých VŠ

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

3.4.4 Zahraniční vysoké školy

Za zahraniční vysokou školu je považována právnická osoba ustavená podle právních předpisů cizího (domovského) státu, pokud je součástí místního vysokoškolského vzdělávacího systému. Tedy v domovském státě poskytuje vzdělávání, jehož absolvováním se dle místní legislativy získává vysokoškolské vzdělání. (§93, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Má-li zahraniční vysoká škola sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie, nebo byla-li zřízena (založena) podle práva některého členského státu EU, považuje se za evropskou zahraniční vysokou školu a je oprávněna poskytovat v ČR zahraniční vysokoškolské vzdělávání v zahraničním vysokoškolském studijním programu. Vzdělávání je uskutečňované podle právních předpisů jejího domovského státu. Podmínkou je přihláška k plnění informačních povinností v ČR dle Zákona. (§93, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Má-li zahraniční vysoká škola sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území nečlenského státu EU, nebo byla-li zřízena (založena) podle práva nečlenského státu EU, považuje se za mimoevropskou zahraniční vysokou školu a je oprávněna poskytovat v ČR zahraniční vysokoškolské vzdělávání v zahraničním vysokoškolském studijním programu. Vzdělávání je uskutečňované podle právních předpisů jejího domovského státu. Podmínkou této činnosti je udělení povolení k poskytování zahraničního vysokoškolského vzdělávání na území ČR, které uděluje MŠMT ČR. (§93, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Obě výše uvedené varianty zahraničního vysokoškolského vzdělávání může na základě spolupráce se zahraniční VŠ poskytovat i tuzemská právnická osoba, pokud splní zákonem stanovené podmínky. Vzdělávání je i v tomto případě poskytováno na základě legislativy domovského státu zahraniční vysoké školy. Takto činná právnická osoba je následně označována jako pobočka evropské/mimoevropské zahraniční VŠ. (§93, Zákon č. 111/1998 Sb.) Přehled zahraničních vysokých škol působících v ČR je uveden jako příloha „D“ této práce.

3.4.5 Orgány vysokých škol

Akademický senát

Akademický senát veřejné vysoké školy je samosprávným zastupitelským akademickým orgánem s minimálně jedenácti členy. Minimálně jednu třetinu (a

maximálně jednu polovinu) všech členů tvoří studenti příslušné VŠ. Vnitřním předpisem veřejné vysoké školy se stanovuje počet členů akademického senátu, vč. způsobu jejich volby a způsobu volby předsedy akademického senátu. Členství v akademickém senátu veřejné vysoké školy je neslučitelné s funkcí rektora, prorektora, kvestora, děkana, proděkana, tajemníka fakulty a ředitele vysokoškolského ústavu. Funkční období jednotlivých členů akademického senátu je maximálně tříleté. (§8, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Zasedání akademického senátu VŠ jsou vždy veřejná. Na žádost rektora VŠ je povinen předseda akademického senátu svolat mimořádné zasedání. Na každém zasedání akademického senátu mají právo vystoupit, kdykoliv o to požádají: rektor, prorektor (zastupuje-li rektora), děkan, předseda správní rady, člen správní rady (zastupuje-li předsedu správní rady), předseda rady pro vnitřní hodnocení, člen rady pro vnitřní hodnocení (zastupuje-li předsedu rady pro vnitřní hodnocení). (§8, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Rektor

Každý rektor vysoké školy je na základě návrhu akademického senátu vysoké školy jmenován prezidentem republiky. Akademický senát podává návrh prezidentu republiky prostřednictvím ministra MŠMT ČR. Každá osoba může funkci rektora konkrétní veřejné vysoké školy vykonávat maximálně ve dvou čtyřletých funkčních obdobích. Plat rektora veřejné vysoké školy stanovuje ministr MŠMT ČR. (§10, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Rektor stojí v čele vysoké školy a jedná či rozhoduje ve všech věcech vysoké školy, pokud zákon nestanoví jinak. Rektora mohou v částečném rozsahu zastupovat prorektoři, kteří jsou jmenováni a odvoláváni rektorem. Rektor také plní funkci statutárního orgánu vysoké školy, pokud je působnost tohoto orgánu potřebná. (§10, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Kvestor

Kvestor je vysokoškolský akademický správní úředník, který je jmenován a odvoláván rektorem. Rektor vysoké školy/univerzity také vydává opatření rektora ohledně rozsahu působnosti a pravomocí kvestora. Kvestor zejména řídí hospodaření a vnitřní správu veřejné VŠ. (§16, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Kancléř

Pozice kancléře se na VŠ zřizuje s cílem nastavení co nejlépe fungujících služeb rektorátu pro fakulty, další součásti univerzity a vztahů s veřejností. Další úkoly a činnosti kancléře určují jeho manažerské zkušenosti a jsou využity pro strategický rozvoj univerzity jako celku a také jednotlivých fakult a dalších součástí. (MENDELU, 2018)

Vědecká rada / umělecká rada / akademická rada

Vědecká rada veřejné vysoké školy se vyjadřuje zejména k záležitostem, které jí předloží rektor. Předsedou vědecké rady veřejné vysoké školy je rektor, který jmenuje a odvolává ostatní členy vědecké rady. Členy vědecké rady veřejné vysoké školy jsou významní představitelé oborů, v nichž vysoká škola uskutečňuje vzdělávací a tvůrčí činnost. Nejméně jedna třetina členů jsou jiné osoby než členové akademické obce této školy. (§11 - 12, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Rada pro vnitřní hodnocení

Rada pro vnitřní hodnocení je zřízena statutem veřejné vysoké školy. Předsedou rady pro vnitřní hodnocení je rektor. Místopředsedu rady jmenuje rektor z akademických pracovníků veřejné vysoké školy, kteří jsou profesory nebo docenty dané veřejné vysoké školy. Předseda akademického senátu veřejné vysoké školy je členem rady pro vnitřní hodnocení. Ostatní členy rady jmenuje rektor, přičemž jednu třetinu na návrh vědecké rady a jednu třetinu na návrh akademického senátu, z toho je jeden člen rady vždy jmenován z řad studentů dané veřejné vysoké školy. Nejmenuje-li rektor členem rady toho, kdo byl na jmenování členem rady navržen, je povinen toto navrhovateli zdůvodnit. Délku funkčního období místopředsedy a ostatních členů rady pro vnitřní hodnocení může stanovit vnitřní předpis veřejné vysoké školy. (§12a, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Disciplinární komise

Členové disciplinární komise vysoké školy jsou jmenováni, na maximálně dvouleté funkční období, rektorem vysoké školy. Rektor také členy komise odvolává. Členové jsou vybíráni z řad členů akademické obce vysoké školy, přičemž polovina členů tohoto orgánu je jmenována z řad studentů. Jmenování členové disciplinární komise si ze svých řad volí svého předsedu, který může být také členy komise odvolán. (§13, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Komise projednává disciplinární přestupky studentů veřejné vysoké školy, kteří nejsou zapsáni ke studiu na žádné z jejích fakult. Komise sestavuje návrh, který předkládá k projednání a rozhodnutí rektorovi. Disciplinární komise vysoké školy není zřizována, pokud jsou všichni studenti vysoké školy zapsáni ke studiu na některé z fakult vysoké školy. (§13, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Správní rada

Správní rada veřejné vysoké školy má nejméně devět členů a jejich celkový počet musí být vždy dělitelný třemi. Členy správní rady veřejné vysoké školy po projednání s

rektorem jmenuje a odvolává ministr MŠMT ČR tak, aby v ní byli přiměřeně zastoupeni zejména představitelé veřejného života, profesních komor, organizací zaměstnavatelů nebo dalších osob nebo orgánů vykonávajících, podporujících nebo využívajících vzdělávací nebo tvůrčí činnost vysokých škol nebo její výsledky, představitelé územní samosprávy a státní správy a absolventi dané vysoké školy. Členové správní rady nemohou být zaměstnanci dané veřejné vysoké školy. Volbu předsedy a místopředsedů a způsob jednání správní rady veřejné vysoké školy upravují statuty správních rad veřejných VŠ, které schvaluje ministr MŠMT ČR. Členové správní rady veřejné vysoké školy jsou jmenováni na dobu šesti let. Po prvním jmenování členů správní rady se losem určí jména jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po čtyřech letech. Zanikne-li funkce člena správní rady veřejné vysoké školy před uplynutím jeho funkčního období, je nový člen správní rady veřejné vysoké školy jmenován pouze na zbytek příslušného funkčního období. (§14, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.4.6 Studijní programy a akademické tituly

Dle schválené vzdělávací soustavy ČR jsou vysokoškolské studijní programy děleny do kategorií (a) *bakalářské*, (b) *magisterské* a (c) *doktorské*. Schéma vzdělávací soustavy (vzdělávacího systému) ČR je uvedeno jako příloha „A“ této práce.

Bakalářské studijní programy

Zaměření bakalářských studijních programů je ustaveno zejména na přípravu k výkonu povolání, nebo na přípravu ke studiu v navazujícím magisterském studijním programu. Standardní délka studia je minimálně 3 roky a nejdéle 4 roky. V posledním ročníku studia sepisuje student bakalářskou práci, kterou obhájí v rámci státní závěrečné zkoušky před zkušební komisí. (§45, Zákon č. 111/1998 Sb.) Úspěšnému absolventovi je udělen titul, určený podle oblasti vzdělávání. Přehled titulů je uveden v následující tabulce.

Tabulka 4: Tituly bakalářského stupně

AKADEMICKÝ TITUL	ZKRATKA	OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ
Bakalář	Bc.	Všechny oblasti, kromě umění
Bakalář umění	BcA.	Umění

Zdroj: vlastní zpracování dle §45 Zákona č. 111/1998 Sb.

Magisterské studijní programy

Zaměření magisterských studijních programů je ustanoveno pro získání teoretických i praktických poznatků pomocí vědeckého poznávání, výzkumu a vývoje. Velký důraz je kladen na rozvoj schopností směřujících k samostatné tvůrčí činnosti. Studium oboru v oblasti umění je zaměřeno na náročnou uměleckou přípravu a rozvíjení talentu. (§46, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Navazuje-li magisterský studijní program na bakalářský studijní program, standardní délka studia je minimálně 1 rok a nejdéle 3 roky. Nenavazuje-li magisterský studijní program na bakalářský studijní program (pokud to vyžaduje charakter studijního programu), standardní délka studia je minimálně 4 roky a nejdéle 6 let. (§46, Zákon č. 111/1998 Sb.)

V posledním ročníku studia sepisuje student diplomovou práci, kterou obhájí v rámci státní závěrečné zkoušky před zkušební komisí. V oblastech všeobecného lékařství, zubního lékařství, veterinárního lékařství a veterinární hygieny se studium ukončuje rigorózní zkouškou. (§46, Zákon č. 111/1998 Sb.) Úspěšnému absolventovi je udělen titul, určený podle oblasti vzdělávání. Přehled titulů je uveden v následující tabulce.

Tabulka 5: Tituly magisterského stupně

AKADEMICKÝ TITUL	ZKRATKA	OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ
Inženýr	Ing.	Ekonomie, technické a technologické vědy, zemědělství, lesnictví, vojenství
Inženýr architekt	Ing. arch.	Architektura
Doktor medicíny	MUDr.	Všeobecné lékařství
Doktor zubního lékařství	MDDr.	Zubní lékařství
Doktor veterinární medicíny	MVDr.	Veterinární lékařství a veterinární hygiena
Magistr umění	MgA.	Umění
Magistr	Mgr.	Ostatní oblasti, výše neuvedené

Zdroj: vlastní zpracování dle §46 Zákona č. 111/1998 Sb.

Úspěšní absolventi magisterského studijního programu s titulem magistr (Mgr.) se mohou přihlásit k vykonání státní rigorózní zkoušky ve stejné oblasti studia, v níž získali titul magistr. Součástí státní rigorózní zkoušky je obhajoba sepsané rigorózní práce. (§46, Zákon č. 111/1998 Sb.) Po úspěšném vykonání státní rigorózní zkoušky je

absolventovi udělen titul, určený podle oblasti vzdělávání. Přehled titulů je uveden v následující tabulce.

Tabulka 6: Tituly získané rigorózní zkouškou

AKADEMICKÝ TITUL	ZKRATKA	OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ
Doktor práv	JUDr.	Právo
Doktor filozofie	PhDr.	Humanitní vědy, společenské vědy, pedagogika
Doktor přírodních věd	RNDr.	Přírodní vědy
Doktor farmacie	PharmDr.	Farmacie
Licenciát teologie	ThLic.	Teologie
Doktor teologie	ThDr.	Teologie

Zdroj: Vlastní zpracování dle §46 Zákona č. 111/1998 Sb.

Doktorské studijní programy

Zaměřením doktorských studijních programů je vědecké bádání a samostatná tvůrčí činnost v oblastech vývoje, výzkumu a umění. Minimální délka studia v doktorském programu je 3 roky a nejvyšší délka studia je 4 roky. Studium je realizováno podle schváleného individuálního studijního plánu a pod vedením školitele. (§47, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Řádné ukončení studia v doktorském studijním programu probíhá v průběhu státní doktorské zkoušky, jejíž součástí je veřejná obhajoba disertační práce. V rámci této zkoušky absolvent prokazuje schopnost a připravenost k samostatné činnosti v oblasti výzkumu, vývoje či samostatné teoretické a tvůrčí akademické činnosti. Zpracovaná disertační práce musí zahrnovat původní, uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění. (§47, Zákon č. 111/1998 Sb.) Absolventům je udělován titul, uvedený v tabulce níže.

Tabulka 7: Tituly doktorského stupně

AKADEMICKÝ TITUL	ZKRATKA	OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ
Doktor	Ph.D.	Všechny oblasti

Zdroj: Vlastní zpracování dle §47 Zákona č. 111/1998 Sb.

V České republice je dále možné se setkat s velkou řadou vysokoškolských titulů, které již nejsou vysokými školami udělovány. Tyto tituly zůstávají absolventům platné v daném znění. Seznam výše popsaných titulů je veden jako příloha „E“ této práce.

3.4.7 Akreditační řízení

Za akreditaci studijních programů je dle novely (č. 137/2016 Sb.) zákona o vysokých školách, která je v plné účinnosti od 1. 9. 2016, zodpovědný Národní akreditační úřad pro vysoké školství (NAÚ), který tuto pravomoc převzal od Akreditační komise MŠMT ČR. Novela také změnila pravidla pro akreditace studijních programů, které již nejsou členěny na studijní obory. Nově je zavedena možnost tzv. institucionální akreditace, která je udělována na 10 let a za určitých podmínek umožňuje (zejména velkým) VŠ samostatně vytvářet a uskutečňovat studijní programy stanoveného typu v jedné nebo více určených oblastech vzdělávání. Rozhodnutí o udělení/neudělení akreditace NAÚ nepodléhá žádnému dalšímu schválení od MŠMT ČR. Novela také zavádí nový model hodnocení kvality vysokých škol. Za „vnitřní hodnocení“ je zodpovědná sama vysoká škola v rámci své samosprávy. „Vnější hodnocení“ má v pravomoci hodnotící komise NAÚ. (MŠMT ČR, 2016)

3.4.8 Ukončení vzdělávání na vysoké škole

Za řádné ukončení studia se považuje absolvování studia v příslušném studijním programu a vykonání státní zkoušky (§55, Zákon č. 111/1998 Sb.). Státní zkouška je vykonávána před komisí složené z vědeckých pracovníků fakulty/univerzity a je spojena s obhajobou zpracované vysokoškolské kvalifikační práce. Dokladem o ukončení studia a o získání příslušného akademického titulu je vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu. Absolvent je oprávněn začít používat příslušný akademický titul dnem vykonání státní zkoušky. (§55, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Studium na vysoké škole může být dále ukončeno zanecháním studia, odnětím či zánikem akreditace studijního programu, vyloučením ze studia, nebo nesplněním požadavků kladeným na studenta studijním a zkušebním řádem ve studijním programu. (§56, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.4.9 Akademičtí pracovníci

Mezi akademické pracovníky se řadí profesori, docenti, mimořádní profesori, odborní asistenti, asistenti, lektori, vědečtí pracovníci, výzkumní pracovníci a vývojoví pracovníci, kteří jsou s vysokou školou v pracovně právním poměru. Všichni jmenovaní akademičtí pracovníci jsou povinni udržovat a dbát dobrého jména vysoké školy. Na

základě dohod konaných mimo pracovní poměr se mohou na výuce podílet i další odborníci. (§70, Zákon č. 111/1998 Sb.)

V průběhu své pracovní doby vykonávají akademičtí pracovníci přímou pedagogickou činnost, dále práce související s přímou pedagogickou činností a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, inovační, uměleckou či další tvůrčí činnost. (§70, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.4.10 Habilitační řízení a jmenování docentem

Na návrh samotného uchazeče, podaný děkanovi fakulty akreditované konat habilitační řízení v požadovaném oboru, se zahajuje habilitační řízení. Habilitační řízení ověřuje vědeckou či uměleckou kvalifikaci uchazeče. Uchazeč zpracovává habilitační práci, která je společně s dalšími vědeckými, odbornými či uměleckými pracemi nedílnou součástí návrhu na zahájení habilitačního řízení (§71-72, Zákon č. 111/1998 Sb.).

Děkan fakulty předává žádost vědecké či umělecké radě fakulty a zároveň sestaví návrh na složení pětičlenné habilitační komise. Habilitační komise musí být složena z profesorů, docentů a dalších významných představitelů oboru, v němž je habilitační řízení konáno. Minimálně tři členové komise musí být z jiné vysoké školy. Předsedou této komise musí být určen profesor. Finální složení habilitační komise schvaluje vědecká/umělecká rada fakulty. Takto schválená habilitační komise určuje tři oponenty habilitační práce, přičemž minimálně dva oponenti musí být z jiné vysoké školy (§71-72, Zákon č. 111/1998 Sb.).

Na veřejném zasedání vědecké/umělecké rady se koná habilitační přednáška uchazeče, spojená s obhajobou habilitační práce a vyjádřením uchazeče k posudkům na habilitační práci. Následně se vědecká/umělecká rada v tajném hlasování usnází na návrhu (§71-72, Zákon č. 111/1998 Sb.).

Pokud uchazeč nezíská většinu hlasů všech členů vědecké/umělecké rady, je habilitační řízení zastaveno a habilitační práce je vrácena uchazeči. Získá-li uchazeč většinu hlasů všech členů vědecké/umělecké rady, je návrh na jmenování docentem předán rektorovi univerzity, který uchazeče jmenuje docentem. Nově jmenovaný docent je oprávněn začít tento titul, uváděný ve zkratce „doc.“ před jménem, používat dnem jmenování docentem. Nesouhlasí-li rektor s návrhem na jmenování docentem, předá tento návrh společně se svým odůvodněním vědecké/umělecké radě vysoké školy. Umělecká

rada vysoké školy tento návrh projedná a v následném tajném hlasování se usnáší, zda má být uchazeč jmenován docentem. Získá-li uchazeč většinu všech hlasů vědecké/umělecké rady vysoké školy, musí rektor uchazeče docentem jmenovat. Při opačném stanovisku se habilitační řízení zastavuje. (§71-72, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.4.11 Řízení ke jmenování profesorem a jmenování profesorem

Řízení ke jmenování profesorem se zahajuje návrhem samotného uchazeče, podpořeným písemnými stanovisky minimálně dvou profesorů téhož (nebo podobného) oboru. Druhým způsobem zahájení řízení ke jmenování profesorem je návrh podaný děkanem nebo rektorem vědecké radě fakulty (nebo vysoké školy), která má akreditaci v požadovaném oboru. Jako třetí způsob může být zvoleno zahájení řízení z vlastního podnětu vědecké (nebo umělecké) rady fakulty či vysoké školy. V předkládaném návrhu musí být vždy uvedeno, ve kterém oboru má být řízení ke jmenování profesorem zahájeno. (§74, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Návrh na zahájení řízení ke jmenování profesorem posuzuje pětičlenná komise složená z profesorů, docentů a dalších významných představitelů daného nebo příbuzného oboru. Členy této komise navrhuje děkan fakulty či rektor VŠ a schvaluje je vědecká (nebo umělecká) rada. Předsedou komise musí být profesor a minimálně 3 členové musí být z jiné VŠ, než je řízení konáno. Komise posuzuje kvalifikaci uchazeče a následně se v tajném hlasování usnese na návrhu, zda má být uchazeč jmenován profesorem. Není-li pro většina všech členů komise, je vydáno stanovisko o doporučení zastavení řízení ke jmenování profesorem. Stanovisko přednáší předseda komise vědecké (umělecké) radě fakulty (VŠ). Následným krokem je realizování uchazečovy přednášky na veřejném zasedání vědecké (umělecké) rady, která obsahuje koncepci vědecké či umělecké práce a výuky v daném oboru. Řízení se zakončuje tajným hlasováním vědecké (umělecké) rady, kterým se rada usnáší na návrhu, zda má být uchazeč jmenován profesorem. Jedná-li se o vědeckou (uměleckou) radu vysoké školy, návrh na jmenování profesorem je předkládán ministrovi MŠMT ČR. Jedná-li se o vědeckou radu fakulty, předkládaný návrh je schvalován tajným hlasováním vědecké (umělecké) rady vysoké školy a následně předkládán ministrovi MŠMT ČR. (§74, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Ministr školství je oprávněn vrátit návrh na jmenování profesorem vědecké (umělecké) radě, pokud nebyl dodržen postup řízení stanovený zákonem. Oprávněné

návrhy předává ministr školství prezidentu republiky, který uchazeče jmenuje profesorem. Jmenování profesorů se uskutečňuje minimálně dvakrát za kalendářní rok (§73, Zákon č. 111/1998 Sb.), obvykle ve Velké aule Karolina za přítomnosti rektorů vysokých škol a dalších významných činitelů veřejného a akademického života.

3.5 Nostrifikace

Nostrifikace představuje proces úředního uznání oprávnění, které bylo získáno v zahraničí. Uznávání vzdělání v ČR je pro základní, střední a vyšší odborné studium definováno v zákoně č. 561/2004 Sb., „Školský zákon“, konkrétně v § 108. O nostrifikaci v tomto stupni vzdělání rozhodují zejména příslušné krajské úřady. MŠMT ČR rozhoduje o nostrifikaci zahraničního vysvědčení v případě, bylo-li vydáno zahraniční školou s jím schváleným vzdělávacím programem. MV ČR rozhoduje o nostrifikaci zahraničního vysvědčení v případě, bylo-li vydáno v oblasti činnosti policie a požární ochrany. (MŠMT, 2020)

Dle § 89 a § 90 zákona č. 111/1998 Sb., „Zákon o vysokých školách“, rozhodují o uznávání zahraničního vysokoškolského vzdělání zejména veřejné vysoké školy. MŠMT ČR vydává osvědčení o uznání zahraničního VŠ vzdělání pouze tehdy, bylo-li získáno ve státě, s nímž je uzavřena smlouva o uznávání rovnocennosti vzdělání. Další případem pro rozhodování MŠMT ČR je případ, existují-li pochybnosti o tom, která veřejná vysoká škola uskutečňuje obsahově obdobný studijní program a je tedy příslušná rozhodnout o uznání. MO ČR rozhoduje o uznání zahraničního vzdělání v případech, jedná-li se o oblast vojenství. MV ČR rozhoduje o uznání zahraničního vzdělání v případech, jedná-li se o oblast bezpečnostních služeb. (MŠMT, 2020)

Příloha „F“ v přílohové části této práce obsahuje tabulku s přehledem všech mezinárodních smluv, které mají vliv na uznávání zahraničních výsledků vzdělávání v České republice. Soupis těchto smluv je platný k 26. 6. 2020.

3.6 Orgány reprezentace vysokých škol a univerzit v ČR

3.6.1 Česká konference rektorů

Sdružení rektorů všech 26 veřejných VŠ, obou státních VŠ a 18 soukromých VŠ tvoří Českou konferenci rektorů (ČKR), orgán reprezentace českých vysokých škol a univerzit. Pomocí tohoto orgánu je zajišťován společný postup rektorů v zásadních

záležitostech týkajících se rozvoje vzdělanosti, vědy, výzkumu, tvůrčí činnosti, rozvoje vysokých škol a jejich studentů, akademických pracovníků a dalších zaměstnanců. ČKR dále pomáhá pečovat o prosazování zájmů VŠ v celospolečenském spektru a při jednání s orgány státu (zejména MŠMT ČR a Rada vysokých škol), udržovány jsou také styky se zahraničními Konferencemi rektorů a s mezinárodními organizacemi vysokých škol (např. Evropská univerzitní asociací). (Článek 1 a 2, Statut ČKR, 2020)

Dle platného statutu se ČKR dělí na 2 komory: (A) Komora rektorů veřejných a státních vysokých škol, (B) Komora rektorů soukromých vysokých škol. Komory si samostatně volí předsedu a místopředsedy. (Článek 9, Statut ČKR, 2020)

Mezi orgány ČKR patří výroční shromáždění, plénium, předsednictvo a předseda. Výroční shromáždění je svoláváno předsedou a probíhá vždy v lednu nebo únoru. Cílem tohoto shromáždění je zejména hodnocení činnosti ČKR a diskuse nad aktuálními otázkami. Plénium ČKR je orgán s nejvyšší rozhodovací pravomocí a tvoří jej všichni členové komor A a B. Mezi pravomoci pléna patří mimo jiné změna statutu, schvalování rozpočtu a volba/odvolávání předsedy a místopředsedů. Řádná zasedání pléna probíhají minimálně 1x za semestr daného akademického roku. Mimořádná zasedání může svolat předseda z vlastní iniciativy, nebo pokud jej k tomu vyzve minimálně jedna čtvrtina členů pléna. (Článek 5 a 6, Statut ČKR, 2020)

Předsednictvo je vždy šestičlenné, dělí se na předsedu a pět místopředsedů. V předsednictvu musí být zastoupen minimálně jeden člen z každé komory. Členové předsednictva jsou voleni na dvouleté funkční období počínající 1. srpnem a končící 31. červencem. Volby členů předsednictva probíhají v květnu nebo červnu daného roku. Předsednictvo zasedá minimálně dvakrát za semestr daného akademického roku. Předseda zastupuje ČKR navenek, jedná jejím jménem v neodkladných záležitostech a odpovídá za činnost v období mezi zasedáními pléna. (Článek 7 a 8, Statut ČKR, 2020) Seznam všech členů předsednictva ČKR pro období 1. 8. 2019 – 31. 7. 2021 je uveden v následující tabulce.

Tabulka 8: Předsednictvo České konference rektorů

Předseda	prof. Ing. Petr Sklenička, CSc. <i>Rektor ČZU</i>
Místopředseda - oblast vzdělávání	prof. Mgr. Jaroslav Miller, M.A., Ph.D. <i>Rektor UPOL</i>
Místopředseda - oblast tvůrčích činností	prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. <i>Rektor UPa</i>
Místopředseda - záležitosti ekonomické a sociální	prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc. <i>Rektor VUT</i>
Místopředseda - vnější záležitosti	doc. MgA. Jan Hančil <i>Rektor AMU</i>
Místopředsedkyně - záležitosti legislativní a organizační	doc. PhDr. Jitka Němcová, Ph.D. <i>Rektorka VŠZ, o.p.s.</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle ČKR

Kancelář České konference rektorů se nachází v prostorách Masarykovy univerzity v Brně (adresa: Žerotínovo náměstí 9, 60177, Brno). Chod kanceláře zajišťuje tajemnice RNDr. Marie Fojtíková společně s dvěma asistentkami. (ČKR, 2020)

3.6.2 Rada vysokých škol

Rada vysokých škol (RVŠ, Rada) je orgánem reprezentace českých vysokých škol a univerzit, zabývající se rozvojem, ekonomickým zabezpečením, právní úpravou, činností, organizací a řízením vysokých škol a zásadními věcmi dotýkajícími se rozvoje, činnosti a zájmů vysokých škol a jejich učitelů, studentů a zaměstnanců. Ke všem těmto oblastem RVŠ zaujímá stanoviska a doporučení pro MŠMR ČR, Akademii věd ČR a další instituce státního i soukromého sektoru. (Článek I. – III., Statut RVŠ, 2018)

Členové RVŠ jsou na tříleté funkční období delegováni akademickými senáty jednotlivých vysokých škol a univerzit. Každá VŠ (za školu jako celek) může jako své zástupce delegovat dva členy, dále jednoho zástupce každé z fakult VŠ (na návrh AS příslušné fakulty) a dva zástupce (delegáta a náhradníka) studentů VŠ. (Článek IV., Statut RVŠ, 2018)

Mezi orgány RVŠ patří sněm, předsednictvo, užší předsednictvo, předseda Rady, místopředsedové Rady, poradní odborné orgány, Studentská komora, Fórum předsedů

akademických senátů a Agentura. Sněm je vrcholným orgánem RVŠ a je složený z členů Rady. Řádné zasedání sněmu probíhá minimálně třikrát ročně, mimořádné jednání musí být svoláno vždy, pokud o to požádá minimálně čtvrtina členů sněmu. Předsednictvo je složené z členů RVŠ, kteří byli delegováni za VŠ jako celek a dále z předsedy a dvou místopředsedů Studentské komory. Řádná zasedání předsednictva probíhají každý měsíc (s výjimkou hlavních prázdnin), mimořádná jednání se svolávají za stejných podmínek jako sněm. Užší předsednictvo je složené z předsedy a místopředsedů, zasedání probíhají dle potřeby. Předseda a čtyři místopředsedové jsou voleni na zasedání sněmu, jeden místopředseda je vždy funkcionář Studentské komory. (Článek VIII. – XIV., Statut RVŠ, 2018) Seznam všech členů užšího předsednictva RVŠ pro období 2018 – 2020 je uveden v následující tabulce.

Tabulka 9: Užší předsednictvo Rady vysokých škol

Předseda	prof. Ing. Milan Pospíšil, CSc. <i>Prorektor VŠCHT</i>
Místopředsedkyně	prof. Ing. Tatiana Molková, Ph.D. <i>Prorektorka UPa</i>
Místopředsedkyně	PhDr. Ingeborg Radok Žádná <i>Prorektorka AMU</i>
Místopředseda	doc. PhDr. Tomáš Nigrin, Ph.D. <i>Člen předsednictva AS UK</i>
Místopředseda	prof. Ing. Jiří Skládanka, Ph.D. <i>Předseda AS MENDELU</i>
Místopředseda	Mgr. Petr Šulc <i>Prorektor Škoda Auto VŠ, o.p.s.</i>
Místopředseda Předseda studentské komory RVŠ	Giancarlo Lamberti <i>Místopředseda stud. rady VŠO, o.p.s.</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle RVŠ

Agentura (kancelář) Rady vysokých škol je jiným pracovištěm Univerzity Karlovy (adresa: José Martího 31, 16252, Praha 6). Chod kanceláře zajišťuje tajemník RVŠ, kterého jmenuje předsednictvo. (Článek X. a XV., Statut RVŠ, 2018)

3.7 Financování vysokého školství v ČR

3.7.1 Rozpočet veřejné vysoké školy

Každá veřejná vysoká škola v ČR hospodaří na základě rozpočtu, který dle zákona nesmí být sestavován jako schodkový. Rozpočet je sestavován na kalendářní rok a dále je vypracováván střednědobý výhled rozpočtu na nejméně 2 další následující roky. Příjmová strana rozpočtu veřejné vysoké školy je tvořena zejména:

- Příspěvkem ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost podle Zákona č. 218/2000 Sb. Pro určení výše příspěvku je rozhodný druh a celková finanční náročnost akreditovaných studijních programů a programů CŽV, dále počet studentů a jejich dosažené výsledky ve studiu. Dále je pro určení výše příspěvku rozhodný strategický záměr vzdělávací a tvůrčí činnosti, který je vypracován MŠMT ČR. Na základě uvedeného strategického záměru je sestavován strategický záměr veřejné VŠ. Veřejná VŠ má nárok na zálohu příspěvku, která je stanovována dle rozhodných údajů podle stavu k 31. 10. předchozího kalendářního roku. Příspěvek je z rozpočtové kapitoly poskytován podle obecných předpisů pro poskytování prostředků státního rozpočtu pro dotace. (§18, Zákon č. 111/1998 Sb.)

- Podporou výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků podle Zákona č. 130/2002 Sb. Účelová podpora může být poskytnuta na grantový projekt, programový projekt, specifický vysokoškolský výzkum a projekt velké výzkumné infrastruktury. Institucionální podpora může být poskytnuta na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na základě zhodnocení jí dosažených výsledků, mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, operační programy ve výzkumu, zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu a věcné nebo finanční ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací nebo finanční ocenění propagace či popularizace výzkumu, vývoje a inovací. (§3, Zákon č. 130/2002 Sb.)

- Dotací ze státního rozpočtu, určenou zejména na ubytování a stravování studentů. Podmínky dotace, včetně jejich užití a účtování se řídí obecnými předpisy pro nakládání s prostředky veřejného rozpočtu. Výše dotace je určena strategickým záměrem MŠMT ČR a strategickým záměrem VŠ. (§18, Zákon č. 111/1998 Sb.)

- poplatky spojenými se studiem
- výnosy z majetku
- jinými příjmy nebo jinými příspěvky

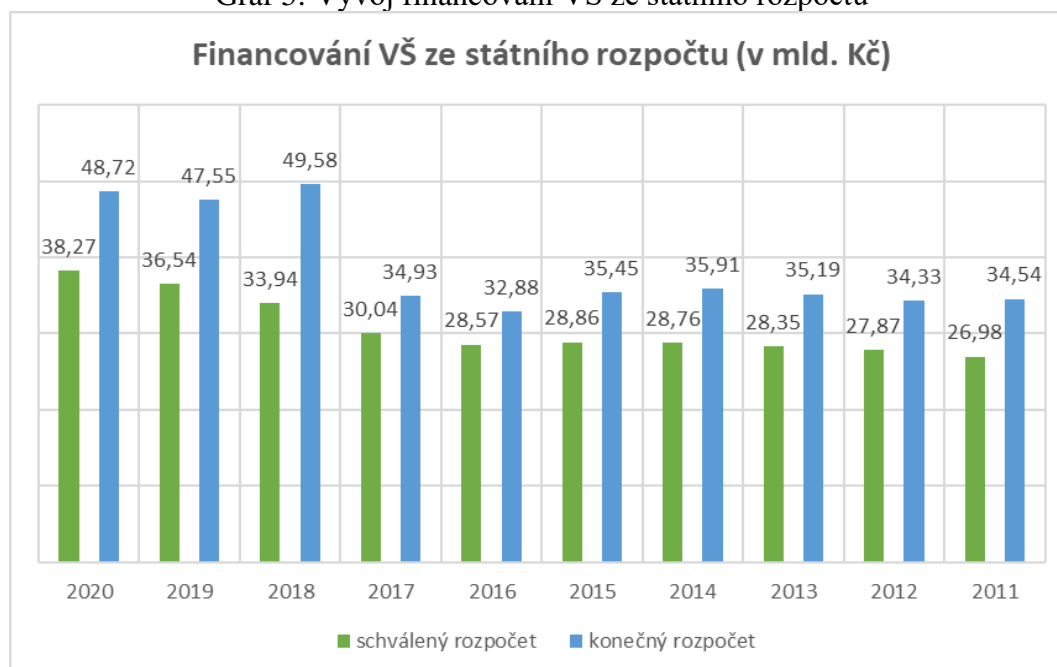
- výnosy z doplňkové činnosti
- příjmy z darů a dědictví (§18, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.7.2 Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací veřejným VŠ

O příspěvcích a dotacích rozhoduje MŠMT ČR na základě zpracované žádosti veřejné VŠ, která musí být zpracována dle rozpočtových pravidel. Výši příspěvku ovlivňuje finanční náročnost akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání; počet studentů; dosažené výsledky ve vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti; strategický záměr veřejné VŠ v korespondenci se strategickým záměrem vzdělávací a tvůrčí činnosti od MŠMT ČR. (Článek 2, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Následující graf reprezentuje vývoj financování vysokých škol ze státního rozpočtu v letech 2011 až 2020¹. Data v jednotlivých letech jsou rozdělena do úrovně schváleného rozpočtu pro daný rok a do úrovně konečného rozpočtu pro daný rok. Z přehledu je na první pohled patrné, že v celém sledovaném období převýšily sumy v konečných rozpočtech sumy schválených rozpočtů.

Graf 5: Vývoj financování VŠ ze státního rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MF ČR

¹ Údaje konečného rozpočtu za rok 2020 jsou uváděné za období do dubna t.r.

Hospodaření s příspěvkem a dotacemi je kontrolováno MŠMT ČR podle § 39 odst. 2 rozpočtových pravidel a podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů. V rámci této kontroly jsou také analyzována výroční zprávy o hospodaření veřejných VŠ. Společně s rozhodnutím o poskytnutí příspěvku/dotace obdrží veřejná VŠ také pokyny pro vypořádání příspěvku/dotace se státním rozpočtem. (Článek 6, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Rozpočet vysokého školství (bilance příspěvku a dotací poskytovaných veřejným VŠ dle Pravidel financování veřejných VŠ) je členěn na rozpočtové okruhy a ukazatele, které jsou hierarchicky zobrazeny níže. (Článek 8, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Rozpočtový okruh I – Institucionální část rozpočtu

- Ukazatel A – fixní část
- Ukazatel K – výkonová část
- Ukazatel P – část společenské poptávky (společenské priority)

Rozpočtový okruh II – Sociální záležitosti studentů

- Ukazatel C – stipendia pro studenty doktorských studijních programů
- Ukazatel J – dotace na ubytování a stravování studentů
- Ukazatel S – příspěvek/dotace na sociální stipendia
- Ukazatel U – příspěvek/dotace na ubytovací stipendia

Rozpočtový okruh III – Rozvoj vysokých škol

- Ukazatel I – rozvojové programy

Rozpočtový okruh IV – Mezinárodní spolupráce a ostatní

- Ukazatel D – mezinárodní spolupráce
- Ukazatel F – Fond vzdělávací politiky
- Fond umělecké činnosti (FUČ)
- Ukazatel M – mimořádné aktivity VŠ
- Rezervy

3.7.3 Financování státní vysoké školy

Univerzita obrany je organizační složka státu, součást Ministerstva obrany ČR, financována ze státního rozpočtu, zejména z kapitoly MO ČR. Policejní akademie ČR je

organizační složka státu, součást Ministerstva vnitra ČR, financována ze státního rozpočtu z kapitoly MV ČR. V návaznosti na výše uvedené nejsou státní vysoké školy právníckými osobami. (§95, Zákon 111/1998 Sb.)

Státním vysokým školám může být poskytnut příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost, podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Státní vysoké školy (tak jako veřejné vysoké školy) mají nárok na dotaci na rozvoj vysoké školy, dále jim může být poskytnuta dotace zejména na ubytování a stravování studentů. Podmínky pro přidělení těchto dotací, pro jejich užití a zúčtování se řídí obecnými předpisy pro nakládání s prostředky státního rozpočtu a zvláštními předpisy upravujícími podporu výzkumu a vývoje. Pro výši dotací je rozhodný strategický záměr státní vysoké školy a strategický záměr MŠMT ČR. Toto ministerstvo může vojenské vysoké škole poskytnout dotaci na stipendia přiznána studentům v případech zvláštního zřetele hodných a přiznána studentům, kteří mají nárok na přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu. (§95, Zákon 111/1998 Sb.)

3.7.4 Financování soukromé vysoké školy

Soukromá vysoká škola, tj. právnická osoba s oprávněním od MŠMT ČR působit jako soukromá vysoká škola, je povinna zajistit si finance pro vzdělávací a tvůrčí činnost. Nejvýznamnějším příjmem rozpočtů soukromých vysokých škol je školné placené zapsanými studenty v akreditovaných studijních programech. Výši poplatku za studium (školné) stanovuje soukromá vysoká škola vnitřním předpisem. Školné je studenty hrazeno po celou dobu studia, tedy i za standardní dobu studia. Výše poplatků za studium na soukromé vysoké škole není regulována žádným předpisem. (Eurydice, 2019).

Soukromé vysoké škole může být ze strany MŠMT ČR poskytnuta dotace na stipendia. Výše této dotace je určována na základě strategického záměru soukromé vysoké školy a každoročního plánu realizace strategického záměru, dále podle finanční náročnosti akreditovaných studijních programů, počtu studentů a dosahovaných výsledků. (§40, Zákon č. 111/1998 Sb.)

3.7.5 Poplatky spojené se studiem, stipendia

Veřejná vysoká škola může účtovat poplatky spojené se studiem pouze v případech, které jí jsou umožněny § 58 zákona č. 111/1998 Sb. (nejedná se o případy, kdy veřejná VŠ uskutečňuje studijní programy v cizím jazyce). Výpočtový základ pro tyto poplatky se

stanoví jako 5 % z průměrné částky připadající na jednoho studenta z celkových neinvestičních výdajů poskytnutých MŠMT ČR ze státního rozpočtu veřejným vysokým školám v kalendářním roce. Tento výpočtový základ vyhlásí MŠMT ČR do konce ledna kalendářního roku a základ platí pro akademický rok započatý v tomto kalendářním roce.

Tabulka 10: Poplatky spojené se studiem veřejné VŠ

NÁZEV POPLATKU	VÝŠE POPLATKU
Poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením	Nejvýše 20 % základu
Poplatek za studium delší, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok	Minimálně 1,5násobek základu za každých započatých 6 měsíců

Zdroj: vlastní zpracování dle § 58 zákona č. 111/1998 Sb.

Výši poplatků spojených se studiem pro následující akademický rok musí veřejná VŠ stanovit a zveřejnit na svých webových stránkách nejpozději poslední den lhůty stanovené pro podávání přihlášek ke studiu. Nedodrží-li VŠ výše uvedený termín a zveřejní-li výši poplatků pro následující akademický rok později, nemůže od uchazečů přijatých ke studiu vybírat vyšší poplatky, než které platily pro akademický rok, ve kterém byla přihláška podána. (§58, Zákon č. 111/1998 Sb.)

Stipendia přiznává dle schváleného stipendijního řádu vysoká škola/univerzita, nebo fakulta. Stipendia hrazená z dotace nebo příspěvku MŠMT ČR mohou být přiznána za vynikající studijní výsledky; za vynikající výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí výsledky přispívající k prohloubení znalostí; na výzkumnou, vývojovou a inovační činnost podle Zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (č. 130/2002 Sb.); v případě tíživé sociální situace studenta; v případech zvláštního zřetele hodných; na podporu studia v zahraničí; na podporu studia v České republice; studentům doktorských studijních programů. (§91, Zákon č. 111/1998 Sb.) Studentům prezenční formy všech studijních programů uskutečňovaných na území ČR může být po dobu standardní délky studia poskytnuto ubytovací stipendium, pokud místo jejich trvalého pobytu není ve stejném okrese (nebo území Hlavního města Prahy) jako místo jejich studia. (Článek 18, Pravidla financování VVŠ, 2020)

3.7.6 Programy EU zaměřené na podporu vzdělávání, vědy a výzkumu

Evropská unie v rámci svých fondů, konkrétně Evropského sociálního fondu (ESF), Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF) a Fondu soudržnosti (FS),

podporuje počáteční, terciární i další vzdělávání, které povede ke zlepšení, zkvalitnění a zmodernizování evropského vzdělávacího systému. Hlavním důvodem je následné posílení konkurenceschopnosti ekonomiky EU, potažmo přímo ČR. Vzdělávací instituce mohou v aktuálním programovém období (2014 – 2020) žádat o finanční podpory na:

- *neinvestiční aktivity*, které jsou zaměřené na zvyšování kvality vzdělávání, rovné příležitosti žáků, vzdělávání pracovníků škol, další individuální vzdělávání a mobilitu výzkumných pracovníků
- *investiční projekty*, které se týkají materiálně-technického vybavení, výstavby či renovace školských objektů a snížení energetické náročnosti budov. (Dotační.info, 2020)

Níže je uveden přehled operačních programů (OP) z evropského programovacího období 2014 – 2020, které se v některé ze svých prioritních os zaměřují na podporu, rozvoj a zvyšování kvality vzdělávací soustavy v ČR.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Dle portálu Dotační.info (2020) má Česká republika na tento OP vyčleněno až 2,7 mld. EUR. Program je zaměřen na přiblížení se k tzv. znalostní ekonomice, tedy ekonomice, která je založená na kvalitně vzdělaných lidských zdrojích. Velmi podstatné je také využívání špičkových technologií, produkce kvalitních výsledků výzkumu, dále transformovaných do inovací v praxi a do konkurenční výhody domácích firem. S výše uvedeným souvisí zejména tvorba kvalitního vzdělávacího systému, rozvoj jazykových znalostí populace, zvýšení informační gramotnosti a rozvoj samostatné kreativní a tvůrčí práce. To vše lze shrnout jako podporu podnikavosti a rozvoje klíčových znalostí či dovedností. Velmi podstatné je také zvyšování provázanosti vzdělání s praxí, na což je zaměřená podpora zapojení vzdělávacích institucí do širokého partnerství s aktéry trhu práce. OP je rozdělen na tyto prioritní osy:

- Posilování kapacit pro kvalitní výzkum
- Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj
- Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Operační program Zaměstnanost

V ČR je na tento operační program vyčleněno až 2,1 mld. EUR a je zacílen na projekty, které se zaměřují na sociální začleňování a boj s chudobou. Jak je patrné, tato problematika souvisí s dostupností pracovní síly a se zvyšováním kvality vzdělávání. Z toho důvodu se tento OP zabývá nedostatkem mateřských škol, nízkou zaměstnaností

absolventů vysokých škol a prohlubující segregací v regionálním školství. Operační program Zaměstnanost je proto v těsné vazbě se vzdělávacími institucemi a dle portálu Dotační.info (2020) je rozdělen na níže uvedené prioritní osy:

- Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly
- Efektivní veřejná správa
- Sociální začleňování a boj s chudobou
- Sociální inovace a mezinárodní spolupráce

Integrovaný regionální operační program

Jak uvádí portál Dotační.info (2020), tzv. IROP navazuje na sedm dříve platných regionálních operačních programů (ROP) a v aktuálním programovém období má vyčleněno až 4,6 mld. EUR. Cílem IROP je vyvážení rozvoje území ČR a zajištění udržitelného rozvoje obcí a regionů. Program je zaměřen na problémy v oblasti infrastruktury, veřejné služby, podporu cestovního ruchu a udržování kulturního dědictví. Pro realizaci výše uvedeného je potřeba získat kvalifikovanou pracovní sílu a vzdělané obyvatelstvo, proto školy mohou z IROP získat dotaci na projekty materiálně-technické (investiční) i neinvestiční, např. zkvalitnění oborů nebo vzdělávání pedagogů. Operační program se rozděluje na následující prioritní osy:

- Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony
- Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
- Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí
- Komunitně vedený místní rozvoj

Operační program Praha – pól růstu

Největší český informační portál o evropských dotacích Dotační.info (2020) označuje tento OP jak multifundový a určený pro subjekty se sídlem na území Hlavního města Prahy, kde jsou všeobecně dotační podpory (kvůli vysoké ekonomické úrovni) velmi omezené. Praha má v rámci tohoto OP vyčleněno až 0,2 mld. EUR pro organizace, které usilují o rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji, připravují nové odborné vzdělávací programy, začleňují znevýhodněné jedince, přispívají ke zkvalitňování vzdělávání na školách a podporují studenty se specifickými vzdělávacími potřebami. Operační program je dělen na 4 prioritní osy:

- Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
- Udržitelná mobilita a energetické úspory

- Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
- Vzdělání a vzdělanost

Operační program Životní prostředí

Aktuální OP podporuje projekty zaměřené na ochranu a udržitelné využívání zdrojů, ochranu klimatu, zlepšení kvality ovzduší, ochranu přírody a krajiny a bezpečné životní prostředí. Školské instituce mohou z tohoto OP čerpat prostředky na projekty snižující energetickou náročnost a zlepšení tepelně technických vlastností budov. Pro tento program v ČR je z evropských prostředků vyčleněno až 2,6 mld. EUR. Informační portál Dotační.info (2020) také uvádí členění tohoto OP na jednotlivé prioritní osy:

- Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní
- Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
- Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
- Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- Energetické úspory

Pro vysoké školy a univerzity je velmi důležitý rámcový program pro výzkum a inovace Horizont 2020, který je nejvýznamnějším programem určeným k financování vědy, výzkumu a inovací v letech 2014-2020. (Dotační.info, 2020) Program není určen jen pro výzkumné pracovníky univerzit, mohou se také zapojit průmyslové firmy, výzkumné ústavy, nevládní a neziskové organizace, občanská sdružení a asociace sdružující zájmové skupiny z oblasti výzkumu a průmyslu. Tento program je realizován prostřednictvím tří hlavních priorit:

- Vynikající věda
- Vedoucí postavení průmyslu
- Společenské výzvy

4 Praktická část

Praktická část této diplomové práce je zaměřena na komparativní analýzu dvou vybraných veřejných vysokých škol v České republice, konkrétně se jedná o *České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)* a *Vysoké učení technické v Brně (VUT)*. Tyto univerzity byly pro analýzu vybrány z důvodu podobnosti, která byla určena na základě faktorů: zaměření univerzity, rozdělení na fakulty, nabízené studijní programy a počet studentů. Porovnání je provedeno se zacílením na financování a hospodaření. Pro analýzu hospodaření jsou použita data z výročních zpráv o hospodaření a činnosti za rok 2018². Příspěvky z veřejných rozpočtů jsou komparovány a analyzovány dle údajů Rozpisu rozpočtu vysokých škol na rok 2020, který je sestavován MŠMT ČR.

4.1 Představení vybraných vysokých škol

České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) je nejstarší česká technická veřejná vysoká škola univerzitního typu se sídlem v Praze 6 – Dejvicích na adrese Jugoslávských partyzánů 1580/3. V současné době se ČVUT dělí na 8 fakult a 6 vysokoškolských ústavů, které jsou situovány zejména v kampusu v Dejvicích (Praha 6) a dále v Praze 1, Praze 2, Buštěhradu a Kladně. Historie této univerzity se začala psát roku 1707. (ČVUT, 2020)

Vysoké učení technické v Brně (VUT) je česká veřejná vysoká škola univerzitního typu se zaměřením na technické, ekonomické a umělecké vědy. Jedná se o nejstarší vysokou školu na území Brna, která sídlí na adrese Antonínská 548/1. Založení této univerzity je datováno do roku 1899. Aktuálně se VUT dělí na 8 fakult a 3 vysokoškolské ústavy, nacházející se převážně v kampusu „Pod Palackého vrchem“ (Brno-Královo Pole) a na dalších místech na území Statutárního města Brna. (VUT, 2020)

Následující tabulka obsahuje aktuální přehled fakult a vysokoškolských ústavů Českého vysokého učení technického v Praze a Vysokého učení technického v Brně. Tabulka je doplněna oficiálními logy jednotlivých univerzit.

² Vysoké učení technické v Brně má v době zpracování práce již zveřejněné i výroční zprávy za rok 2019. České vysoké učení technické v Praze tak ještě neučinilo, proto k analýze byla zvolena data za rok 2018.

Tabulka 11: Fakulty a součásti vybraných univerzit

<p>Obrázek 3: Oficiální logo ČVUT</p> <p>Zdroj: ČVUT</p>	<p>Obrázek 4: Oficiální logo VUT</p> <p>Zdroj: VUT</p>
Fakulta stavební	Fakulta stavební
Fakulta strojní	Fakulta strojního inženýrství
Fakulta elektrotechnická	Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	Fakulta chemická
Fakulta architektury	Fakulta architektury
Fakulta dopravní	Fakulta podnikatelská
Fakulta biomedicínského inženýrství	Fakulta výtvarných umění
Fakulta informačních technologií	Fakulta informačních technologií
Masarykův ústav vyšších studií	Ústav soudního inženýrství
Kloknerův ústav	Středoevropský technologický institut
Univerzitní centrum energeticky efektivních budov	Centrum sportovních aktivit
Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky	
Ústav technické a experimentální fyziky	
Ústav tělesné výchovy a sportu	

Zdroj: ČVUT a VUT

V následující tabulce je uveden přehled organizační struktury vybraných univerzit. Rektora, jakožto statutární orgán a nejvyššího představitele jednotlivých vysokých škol doplňuje kvestor, kancléř a tým prorektorů. V případě ČVUT se jedná o šest prorektorů, v případě VUT pouze o pět prorektorů. (ČVUT, 2020; VUT, 2020)

Tabulka 12: Organizační struktura vybraných univerzit

ČVUT	VUT
Rektor doc. RNDr. Vojtěch Petráček, CSc.	Rektor prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., dr. h. c.
Prorektorka pro bakalářské a magisterské studium doc. Dr. Ing. Gabriela Achtenová	Prorektor pro studium prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc., dr. h. c.
Prorektor pro vědu, tvůrčí činnost a doktorské studium prof. Ing. Zbyněk Škvor, CSc.	Prorektor pro tvůrčí činnost prof. Ing. Lubomír Grmela, CSc.
Prorektor pro zahraniční vztahy prof. Ing. Oldřich Starý, CSc.	Prorektor pro zahraniční vztahy prof. Ing. Jiří Hirš, CSc.
Prorektorka pro rozvoj a strategie Ing. Veronika Kramaříková, MBA	Prorektorka pro akademické záležitosti prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Prorektor pro informační systém Ing. Radek Holý, Ph.D.	Prorektor pro informační technologie prof. Ing. Tomáš Hruška, CSc.
Prorektorka pro výstavbu prof. Ing. Alena Kohoutková, CSc., FEng.	---
Kvestor Ing. Jiří Boháček	Kvestor doc. Ing. Ladislav Janíček, Ph.D., MBA, LL.M.
Kancléřka Ing. Lucie Orgoníková	Kancléř Mgr. Kamil Gregorek

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

Obě univerzity mají své zástupce v orgánech reprezentace vysokých škol. V rámci České konference rektorů (ČKR) jsou univerzity reprezentovány svými rektory. Rektor VUT prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc. je také součástí předsednictva ČKR, kde zastává pozici místopředsedy pro ekonomické a sociální záležitosti. (ČKR, 2020) Seznam reprezentantů sledovaných univerzit v Radě vysokých škol (RVŠ) je uveden v následující tabulce. Obě univerzity plně využívají možnosti stanovené ve Statutu RVŠ a mají nominovány dva zástupce univerzity jako celku, jednoho zástupce každé z fakult a jednoho zástupce (plus jednoho náhradníka) studentské komory. Zástupce Fakulty elektrotechnické ČVUT byl v době zpracování této práce volen a do termínu odevzdání nebyl znám.

Tabulka 13: Zástupci univerzit v RVŠ

ČVUT	VUT
<i>Zástupci univerzity</i>	
RNDr. Petr Olšák	RNDr. Pavel Popela, Ph.D.
doc. Dr. Ing. Ivan Richter	Mgr. Bc. Helena Musilová
<i>Zástupci fakult</i>	
prof. Ing. arch. Michal Kohout Fakulta architektury	Ing. arch. Nicol Galeová Fakulta architektury
prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA Fakulta biomedicínského inženýrství	doc. Ing. Tomáš Opravil, Ph.D. Fakulta chemická
doc. Jakub Hospodka, Ph.D. Fakulta dopravní	Ing. Radek Kočí, Ph.D. Fakulta informačních technologií
doc. Ing. Hana Kubátová, CSc. Fakulta informačních technologií	Ing. Pavel Mráček, Ph.D. Fakulta podnikatelská
doc. Mgr. Milan Krbálek, Ph.D. Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D. Fakulta stavební
Bez zástupce Fakulta elektrotechnická	Ing. Jan Roupec, Ph.D. Fakulta strojního inženýrství
prof. Ing. Michal Polák, CSc. Fakulta stavební	doc. Mgr.A. Lenka Klodová, Ph.D. Fakulta výtvarných umění
prof. Ing. Zbyněk Šika, Ph.D. Fakulta strojní	Ing. Ivana Jakobová Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií
<i>Zástupci studentské komory</i>	
Bc. Michal Farník	Ing. Anna Kruljacová
Bc. Barbora Kultová (náhradník)	Ing. Tereza Konečná (náhradník)

Zdroj: vlastní zpracování dle RVŠ

4.1.1 Historie

České vysoké učení technické v Praze

Historie této univerzity započala roku 1705, kdy fortifikační³ odborník Christian Josef Willenberg požádal císaře Leopolda, aby směl vyučovat v „umění inženýrském“. Žádosti vyhověl roku 1707 císař Josef I. a zaslal českým sněmovním komisařům reskript⁴.

³ Fortifikace = opevnění, hradba (Slovník cizích slov, 2020)

⁴ Reskript = písemné rozhodnutí panovníka anebo vysokého úřadu s podpisem (Slovník cizích slov, 2020)

Jelikož ze strany českých stavů nebylo na reskript reagováno, zaslal Ch. J. Willenberg znovu svou žádost císaři Karlu VI. a českým stavům. Tato žádost již byla plně vyřízena a dne 9. 11. 1717 byla dekretem českých stavů zřízena inženýrská profesura zaměřená na fortifikační umění, zeměměřičství, kreslení map, konstrukce mechanismů atd. Willenbergův nástupce Jan František Sochor rozšířil výuku o optiku, perspektivu, kreslení a geografii. Roku 1787 byla stavovská profesura změněna na profesuru řádnou a byla začleněna do filozofické fakulty pražské univerzity. Následně v březnu roku 1803 císař František I. podepsal dekret o založení Českého stavovského polytechnického ústavu v čele s Františkem Josefem Gerstnerem. Roku 1815 získal polytechnický ústav statut samostatné školy a přestal být součástí pražské univerzity. Na základě uděleného souhlasu císaře Františka I. byl v roce 1869 polytechnický ústav rozdělen na český a německý. Dne 1. 9. 1920 vznikl výnosem Ministerstva školství a národní osvěty ČSR svazek vysokých škol technických (stavebního inženýrství, kulturního inženýrství, architektury a pozemního inženýrství, strojního a elektrotechnického inženýrství, chemicko-technologického inženýrství, zemědělského a lesního inženýrství, speciálních nauk) – České vysoké učení technické. (ČVUT, 2015)

Necelý měsíc po konci druhé světové války byla výuka na ČVUT obnovena v plném rozsahu a dekretem prezidenta Edvarda Beneše byla zrušena Německá vysoká škola technická v Praze. Od roku 1950 se ČVUT dělilo na 4 fakulty – strojní, stavební, elektrotechnickou, technické a jaderné fyziky, od roku 1976 byla zřízena Fakulta architektury. V roce 1992 byla dokončena rekonstrukce Betlémské kaple, která od té doby slouží jako aula ČVUT. V roce 1993 vznikla Fakulta dopravní a v roce 2005 Fakulta biomedicínského inženýrství. V polovině roku 2009 se ČVUT rozšířilo o Fakultu informačních technologií, Kloknerův ústav, Masarykův ústav vyšších studií, Ústav tělesné výchovy a sportu, Výzkumné centrum průmyslového dědictví a Ústav technické a experimentální fyziky. V roce 2013 byl založen Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC) a od roku 2014 v Buštěhradě funguje Univerzitní centrum energeticky efektivních budov. (ČVUT, 2015)

Vysoké učení technické v Brně

Prvopočátky této univerzity sahají do roku 1847, kdy císař Ferdinand I. schválil zřízení technického učiliště. V roce 1867 byl změněn název učiliště na technický institut a roku 1873 byl brněnský institut prohlášen za německou vysokou školu technickou. 19.9.

1899 císař František Josef I. podepsal dekret o zřízení české technické vysoké školy v čele s prvním rektorem prof. Karlem Zahradníkem. V roce 1911 byly slavnostně otevřeny nové budovy v Brně na ulici Veverčí, v roce 1918 škola změnila název na Českou vysokou školu technickou v Brně a v roce 1919 se ČVŠT významně podílela na vzniku Masarykovy univerzity a Vysoké školy zemědělské v Brně. Na počátku roku 1937 škola změnila název, nově vystupuje jako Vysoká škol technická doktora Edvarda Beneše v Brně. Tento název byl zrušen 24. 11. 1938, několik měsíců před uzavřením školy. (VUT, 2017)

Po ukončení druhé světové války v roce 1945 byla dekretem prezidenta republiky zrušena Německá vysoká škola technická v Brně a obnovena Vysoká škola technická doktora Edvarda Beneše v Brně. V polovině roku 1951 byla rozkazem prezidenta republiky zřízena Vojenská technická akademie v Brně, na kterou přešlo materiální vybavení a pedagogický sbor VŠT dr. E. Beneše, která byla zrušena. V rámci této reorganizace byla v říjnu 1951 zřízena civilní Vysoká škola stavitelství, členěná na Fakultu inženýrského stavitelství, Fakultu architektury a pozemního stavitelství a Katedru slévárenství. V roce 1956 bylo opětovně obnoveno Vysoké učení technické v Brně zahrnující současnou Vysokou školu stavitelství a nově vzniklou Fakultu energetickou (v roce 1956 tato fakulta rozdělena na Fakultu strojní a Fakultu elektrotechnickou). Roku 1960 vznikla sloučením Fakulty inženýrského stavitelství a Fakulty architektury a pozemního stavitelství nová Fakulta stavební. V roce 1969 vznikla z vládního nařízení Fakulta technologická v Gottwaldově a byl položen základní kámen stavby kampusu v Brně „Pod Palackého vrchem“. Se začátkem nového akademického roku v roce 1976 se Fakulta stavební rozdělila na Fakultu stavební a Fakultu architektury. V září 1992 byla rozhodnutím rektora zřízena Fakulta podnikatelská, v listopadu t.r. Fakulta chemická a v prosinci t.r. Fakulta výtvarných umění. Počátkem akademického roku 1993 byla dokončena reorganizace Fakulty elektrotechniky a informatiky, nově byla zřízena Fakulta podnikatelská a Fakulta výtvarných umění. V září roku 1996 byla inaugurována znovuobnovená Fakulta chemická. (VUT, 2017)

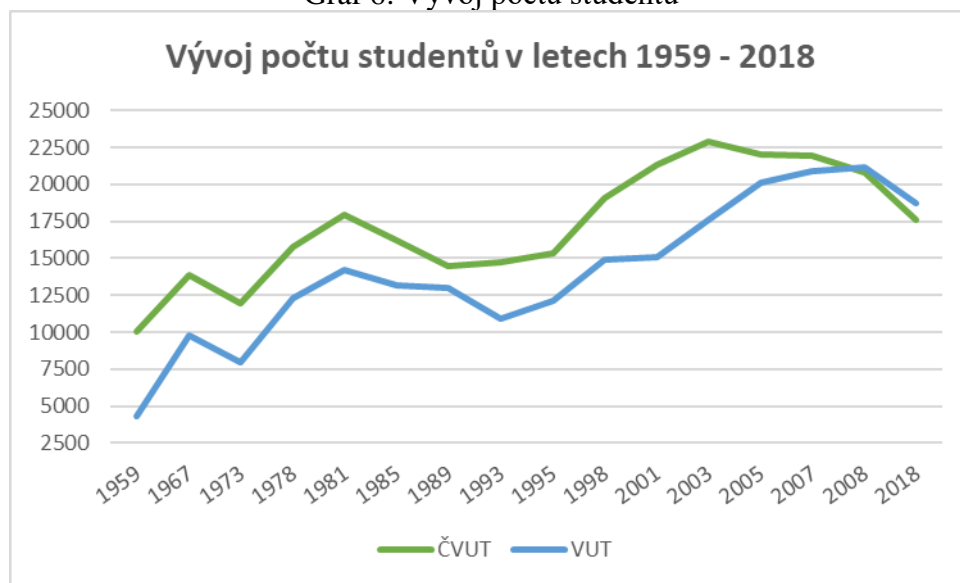
19. 10. 2020 byl schválen zákon o zřízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která vznikla vyčleněním Fakulty technologické a Fakulty managementu a ekonomiky VUT ve Zlíně. V roce 2002 se Fakulta elektrotechniky a informatiky transformovala na Fakultu elektrotechniky a komunikačních technologií a Fakultu informačních technologií. V roce 2007 byl zřízen nový Ústav soudního inženýrství a Institut celoživotního vzdělávání.

V listopadu roku 2010 bylo VUT oceněno značkou „Czech Top 100“ v kategorii zdraví-vzdělání-humanita. V březnu roku 2015 získalo VUT (a také celá Česká republika) prvního technologického Oskara za nejlepší evropskou inovaci – biotechnologii Hydral od týmu profesorky Ivany Márové z Fakulty chemické. (VUT, 2017)

4.1.2 Počty studentů

Následující graf zobrazuje vývoj počtu studentů ČVUT a VUT v letech 1959 – 2018. Údaje Českého statistického úřadu jsou uváděny v absolutním počtu, tedy za studenty všech stupňů a forem studia. Jak je již z prvního pohledu zřejmé, až do roku 2007 mělo vždy ČVUT oproti VUT vždy větší počet posluchačů. V současné době, respektive od roku 2008, je tato situace opačná. Roku 2018 navštěvovalo VUT 18 740 studentů a ČVUT ve stejném roce navštěvovalo 17 610 studentů.

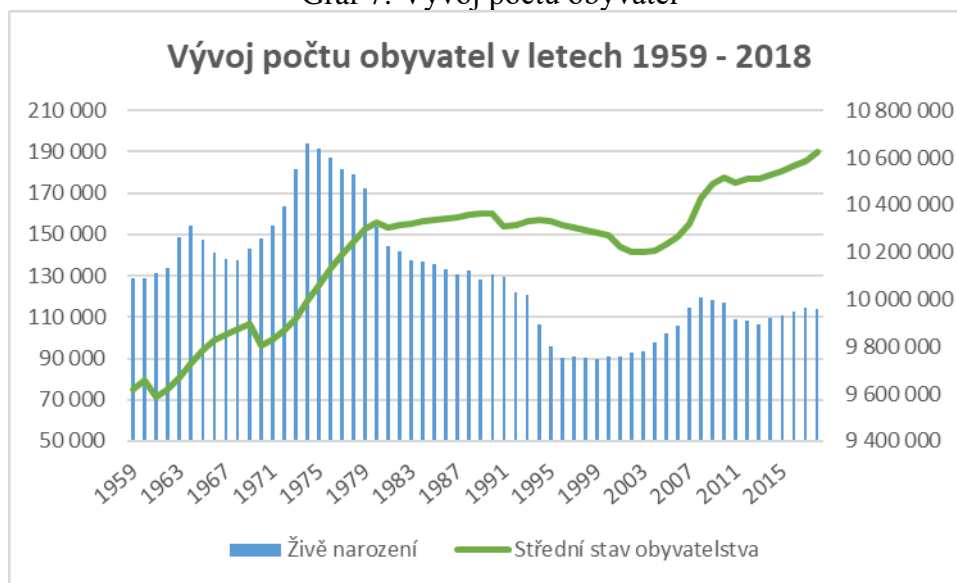
Graf 6: Vývoj počtu studentů

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Výkyvy počtů studentů v jednotlivých obdobích lze zdůvodnit vývojem počtu středního stavu obyvatelstva v České republice a s proměnami počtu živě narozených dětí. Tento vývoj zobrazuje níže uvedený graf, sestavený dle oficiálních statistik Českého statistického úřadu. Z jednotlivých údajů jsou jasně patrné tzv. silné a slabé ročníky, tedy období, kdy počet živě narozených dětí meziročně klesal/stoupal. V návaznosti na předchozí graf lze aktuální pokles křivek počtu studentů sledovaných univerzit odůvodnit zejména s poklesem porodnosti na přelomu tisíciletí.

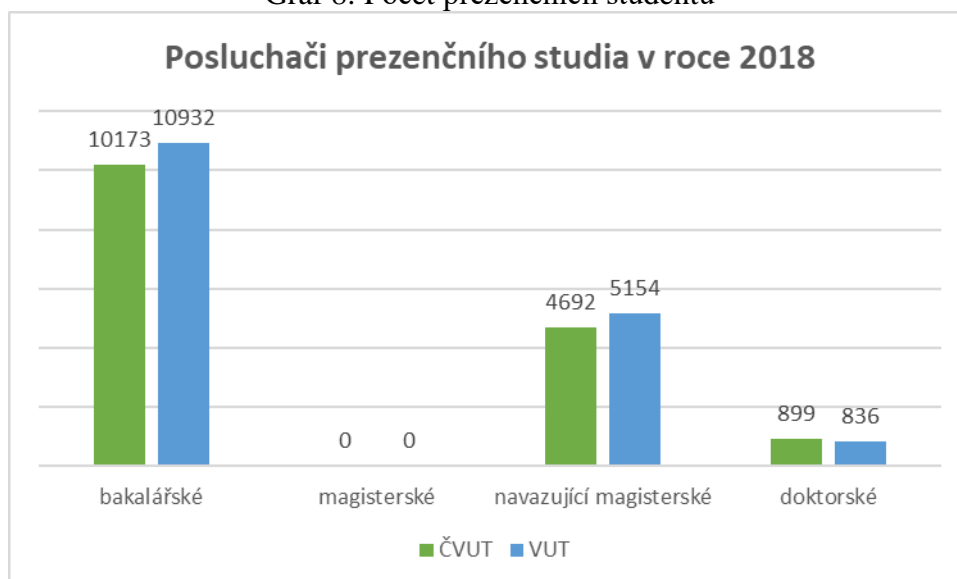
Graf 7: Vývoj počtu obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Při bližším zaměření na počty studentů v roce 2018 lze v případě prezenčního studia sledovat větší počet posluchačů bakalářského a navazujícího magisterského studia na VUT. V případě doktorského prezenčního studia byly počty studentů mezi sledovanými univerzitami téměř vyrovnané, resp. na ČVUT studovalo o 63 studenty více. Celková čísla za obě univerzity zobrazuje následující graf.

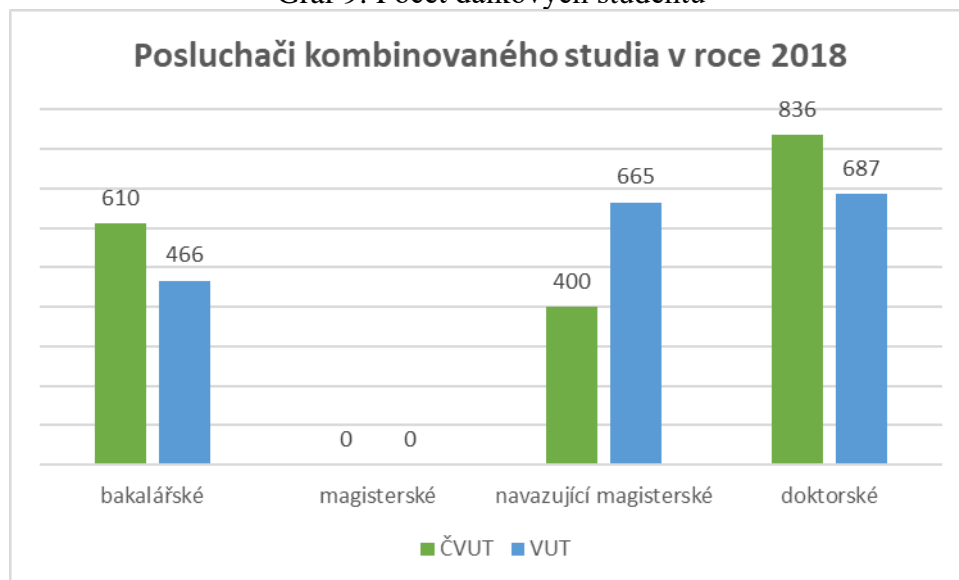
Graf 8: Počet prezenčních studentů

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

Následující graf zobrazuje počty posluchačů kombinovaného (dálkového, distančního) studia v roce 2018. ČVUT má v této formě studia více posluchačů bakalářských a doktorských programů. VUT je v případě této formy studia více „populárnější“ v navazujících magisterských programech.

Graf 9: Počet dálkových studentů

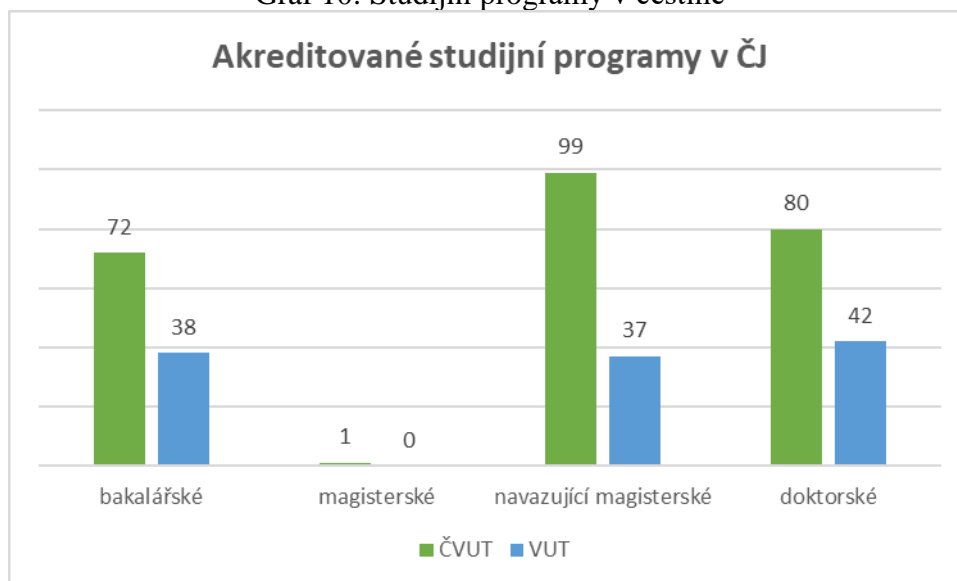
Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

4.1.3 Nabízené studijní programy

Komparaci aktuálně akreditovaných studijních programů je vhodné rozlišit na programy vyučované v češtině a na programy vyučované v cizím jazyce. ČVUT nabízí výuku vybraných bakalářských a navazujících magisterských programů v angličtině a ruštině, doktorské programy jsou cizojazyčně vyučovány pouze v angličtině. VUT nabízí výuku vybraných programů všech úrovní v angličtině. (ČVUT, 2020; VUT, 2020)

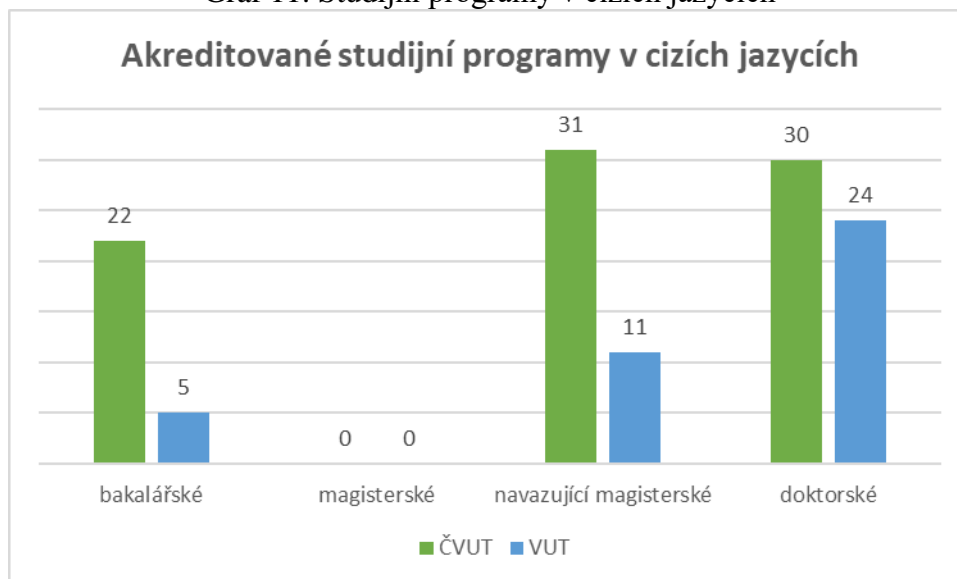
Následující grafy zobrazují, dle výše popsaného rozdělení, přehled počtů akreditovaných bakalářských, magisterských, navazujících magisterských a doktorských programů na analyzovaných univerzitách.

Graf 10: Studijní programy v češtině

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

Graf 11: Studijní programy v cizích jazycích

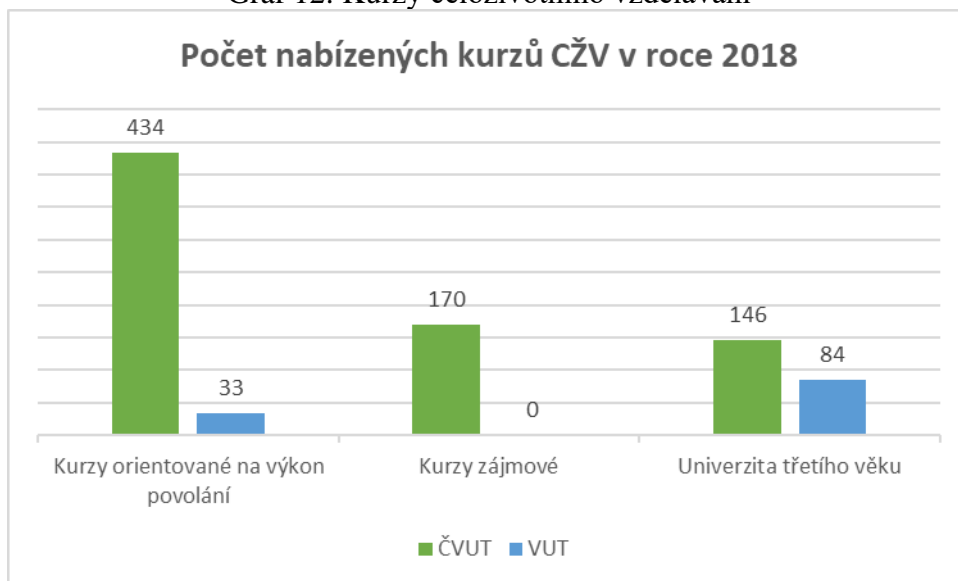
Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

Jak je z uvedených grafů na první pohled zjevné, ČVUT má ve všech formách studia nabídku programů širší a rozmanitější. V případě studia v českém jazyce se jedná o nabídku téměř dvakrát větší. Na rozdíl od VUT je v nabídce studijních programů ČVUT zařazen i jeden magisterský studijní program. Zde je nutné poznamenat, že dle informací z grafů číslo 12 a 13 nebyl v roce 2018 ke studiu v tomto programu zapsán žádný student.

4.1.4 Kurzy celoživotního vzdělávání

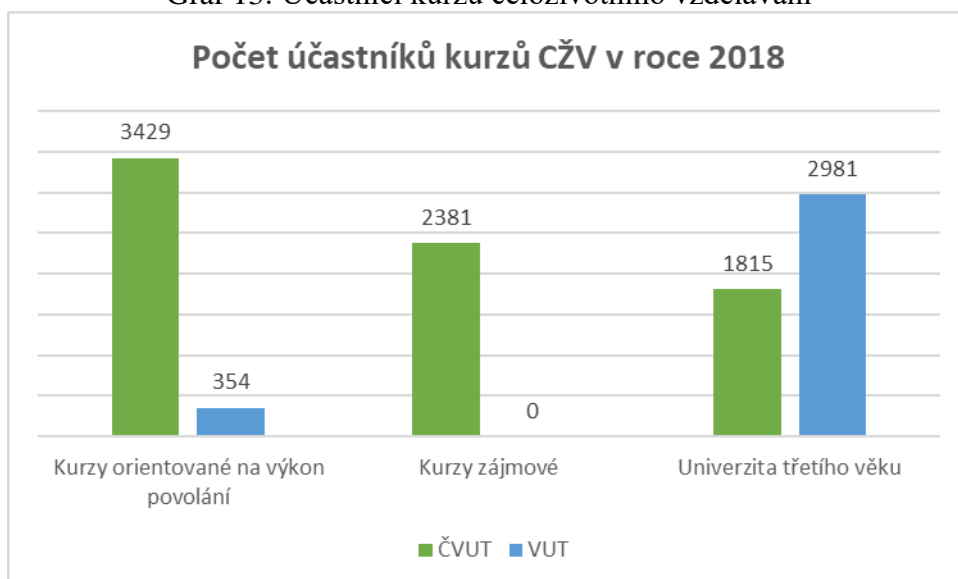
Obě sledované univerzity v rámci své činnosti nabízejí tzv. kurzy celoživotního vzdělávání (CŽV), mezi které patří kurzy orientované na výkon povolání, kurzy zájmové a kurzy vzdělávání seniorů – univerzita třetího věku (U3V). V následujících dvou grafech jsou zobrazeny počty nabízených kurzů CŽV a také počty studentů v jednotlivých kurzech.

Graf 12: Kurzy celoživotního vzdělávání

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

Graf 13: Účastníci kurzů celoživotního vzdělávání

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o činnosti ČVUT a VUT

Je možné sledovat větší nabídku kurzů celoživotního vzdělávání u ČVUT, s čímž koreluje také počet účastníků jednotlivých kurzů. Výjimku lze sledovat v případě univerzity třetího věku na VUT, kde je nabídka kurzů oproti ČVUT téměř o polovinu menší, a přesto zde v roce 2018 studovalo o 64 % studentů více. Další nerovnost je možné sledovat u nabídky zájmových kurzů, které v případě VUT nebyly vůbec nabízeny.

4.2 Hospodaření univerzit v roce 2018

Výroční zprávy o hospodaření za rok 2018 byly oběma univerzitami zpracovány podle jednotné osnovy stanovené MŠMT ČR. Výroční zprávy porovnávaných univerzit byly předloženy v souladu s § 21, odst. 1, písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách a byly řádně schválené na zasedání akademických senátů.

V následujících oddílech je sledováno hospodaření univerzit jako celku tak, jak je vedeno účetnictví za účetní jednotku. Pro interní potřeby univerzit je hospodaření dále rozkládáno na jednotlivá hospodářská střediska – fakulty, vysokoškolské ústavy a další součásti univerzity.

4.2.1 Aktiva

Aktiva představují levou část bilanční tabulky a v rámci účetnictví zahrnují vše, co daná instituce, resp. účetní jednotka vlastní (s čím hospodaří) nebo co jí v budoucnu přinese ekonomický prospěch. Jedná se tedy o majetek, peníze v hotovosti i na bankovních účtech, zásoby, licence atd. (Valder a kol., 2016) V následující tabulce je uveden přehled a výše položek aktiv u sledovaných univerzit v roce 2018.

Tabulka 14: Aktiva univerzit v roce 2018

<i>Rok 2018 v tis. Kč</i>	ČVUT	VUT
Dlouhodobý nehmotný majetek	314 118	244 270
Dlouhodobý hmotný majetek	15 298 954	16 044 435
Dlouhodobý finanční majetek	20	5 109
Oprávkový DM	-5 729 731	-7 526 044
Zásoby	30 266	30 139
Pohledávky	237 788	133 652
Krátkodobý finanční majetek	3 757 250	2 063 357
Jiná aktiva	280 655	23 298
AKTIVA CELKEM	14 189 3230	11 018 216

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

Největší část z položek aktiv u obou univerzit obsahuje dlouhodobý hmotný majetek v podobě pozemků, budov, staveb a tzv. hmotných movitých věcí či souborů hmotných movitých věcí. Další významnou část tvoří krátkodobý finanční majetek, zejména stavy bankovních účtů. (Výroční zprávy o hospodaření ČVUT a VUT, 2018)

4.2.2 Pasiva

Pasiva představují pravou část bilanční tabulky a v rámci účetnictví zahrnují zdroje, kterými jsou kryta (financována) aktiva (majetek) podniku. Jedná se o vklady vlastníků do společnosti, závazky vůči věřitelům a z obchodního styku, zisky a ztráty minulých let a v neposlední řadě výsledek hospodaření běžného roku. (Valder a kol., 2016) V následující tabulce je uveden přehled a výše položek pasiv u sledovaných univerzit v roce 2018.

Tabulka 15: Pasiva univerzit v roce 2018

<i>Rok 2018 v tis. Kč</i>	ČVUT	VUT
Jméni	11 886 115	10 133 154
Výsledek hospodaření	245 590	99 496
Rezervy	0	0
Dlouhodobé závazky	706 367	185 950
Krátkodobé závazky	642 949	387 194
Jiná pasiva	708 299	213 032
PASIVA CELKEM	14 189 320	11 018 216

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

Na základě tabulek č. 13 a č. 14 lze konstatovat, že obě porovnávané univerzity dodržely pravidla pro sestavování rozvahy, tzn. že je platná základní bilanční rovnice a k rozvahovému dni je souhrn strany aktiv roven souhrnu strany pasiv. (Valder a kol., 2016)

4.2.3 Náklady

Náklady jsou v rámci účetnictví podniku zobrazovány ve výkazu zisku a ztráty (tzv. výsledovka) jako oddíl „A“, členěný na kategorie „I – VIII“. V ekonomii a účetnictví představují spotřebu zdroje, která je propojená se současným nebo budoucím odlivem financí. Částečně jiný pohled na náklady je uplatňován v případě finančního účetnictví, kde se nákladem rozumí snížení ekonomického prospěchu během účetního období. Snížení má formu poklesu hodnoty aktiv nebo zvýšení závazků, což představuje snížení vlastního

kapitálu. (Valder a kol., 2016) V následující tabulce je uveden přehled a výše položek nákladů u sledovaných univerzit v roce 2018.

Tabulka 16: Náklady univerzit v roce 2018

Rok 2018 v tis. Kč	ČVUT		VUT	
	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
Spotřebované nákupy a nakupované služby	799 826	405 945	749 997	88 520
Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	0	-1 758	3 943	-2 235
Osobní náklady	2 853 792	397 221	2 249 190	142 028
Daně a poplatky	5 802	2 271	4 390	1 046
Ostatní náklady	839 868	31 629	561 017	67 335
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opr. pol.	407 570	37 143	566 282	1 079
Poskytnuté příspěvky	10 360	260	2 350	44
Daň z příjmu	1 110	6 671	5 338	5 221
NÁKLADY CELKEM	4 918 328	879 382	4 142 557	303 038

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

Z celkových nákladů obou univerzit tvoří největší položku osobní náklady, zahrnující mzdové prostředky všech pracovníků univerzity (akademiční pracovníci, vědečtí pracovníci, technicko-hospodářští pracovníci a další). Dalšími významnými nákladovými položkami jsou ostatní náklady, zahrnující stipendia, režie grantů, bankovní poplatky, pojištění, licenční poplatky, náklady na úklidové služby a prostředky převáděné spoluřešitelům mimo univerzity. (Výroční zprávy o hospodaření ČVUT a VUT, 2018)

4.2.4 Výnosy

Výnosy jsou opakem nákladů a v rámci účetnictví podniku jsou zobrazovány ve výkazu zisku a ztráty (tzv. výsledovka) jako oddíl „B“, členěný na kategorie „I – V“. Výnosy v hospodaření podniku představují finanční prostředky, které podnik (účetní jednotka) získal z veškerých svých činností bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k

jejich úhradě. (Valder a kol., 2016) V následující tabulce je uveden přehled a výše položek výnosů u sledovaných univerzit v roce 2018.

Tabulka 17: Výnosy univerzit v roce 2018

Rok 2018 v tis. Kč	ČVUT		VUT	
	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
Provozní dotace	3 966 859	0	3 264 616	0
Přijaté příspěvky	16 341	0	9 027	0
Tržby za vlastní výkony a za zboží	19 109	921 198	227 822	339 751
Ostatní výnosy	951 386	18 997	674 821	28 998
Tržby z prodeje majetku	2 127	147 284	56	0
VÝNOSY CELKEM	4 955 821	1 087 479	4 176 342	368 749

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

Jak je již z prvního pohledu zřejmé, největší výnosovou položkou jsou v případě obou univerzit provozní dotace – příspěvky a dotace od MŠMT ČR, dotace další ministerstev, dotace grantových agentur a prostředky ze strukturálních fondů. Druhou největší výnosovou položkou jsou ostatní výnosy, které tvoří zejména účetní odpisy a prostředky získané od spoluředitelů mimo univerzity. (Výroční zprávy o hospodaření ČVUT a VUT, 2018)

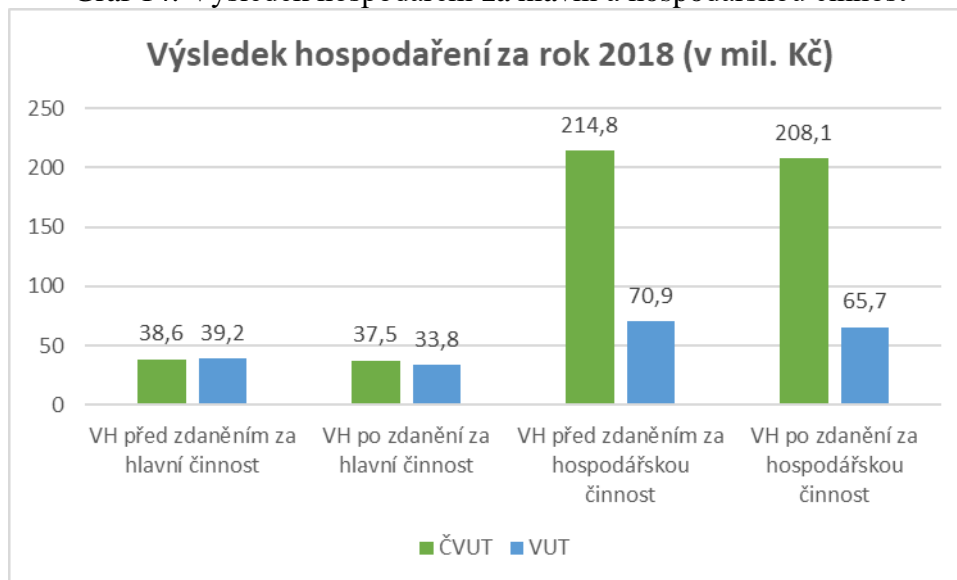
4.2.5 Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření (VH), dříve také hospodářský výsledek, představuje rozdíl mezi náklady a výnosy účetní jednotky a určuje tak zisk, nebo ztrátu daného účetního období. Za ztrátu se považuje situace, kdy náklady účetní jednotky převýší příslušné výnosy. Zisk je definován jako stav opačný. (Valder a kol., 2016)

Následující dva grafy zobrazují výsledky hospodaření univerzit členěné dle hlavní a hospodářské (doplňkové) činnosti. Velmi jednoznačně lze konstatovat, že obě sledované univerzity splnili zákonem definovaná rozpočtová pravidla a svá hospodaření za rok 2018 neukončily ztrátou. Zisk Českého vysokého učení technického v Praze činil v roce 2018

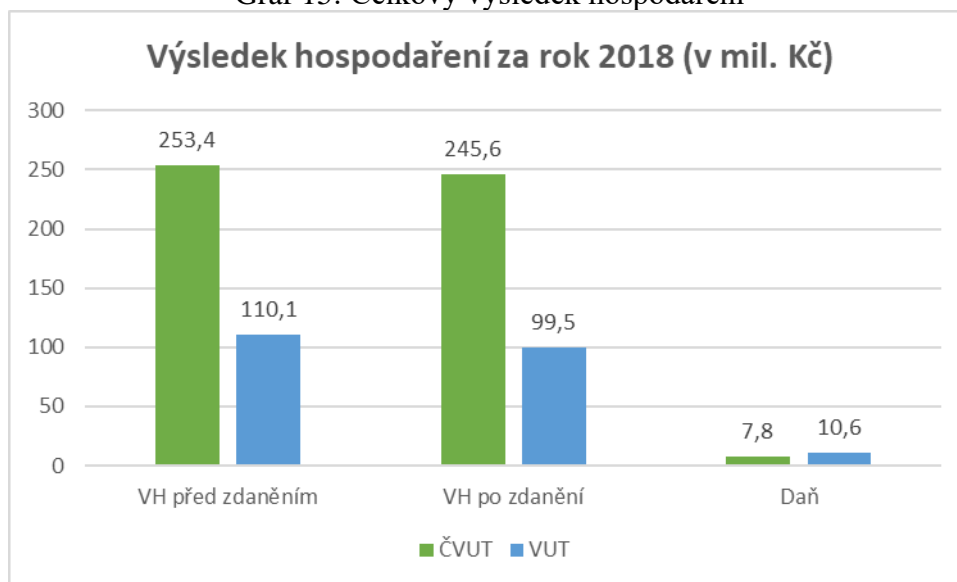
245,6 milionů Kč. Zisku bylo v roce 2018 také dosaženo u Vysokého učení technického v Brně a činil 99,5 milionů Kč. V případě obou univerzit byla podstatná část celkového zisku tvořena ziskem z hospodářské (doplňkové) činnosti.

Graf 14: Výsledek hospodaření za hlavní a hospodářskou činnost

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

Graf 15: Celkový výsledek hospodaření

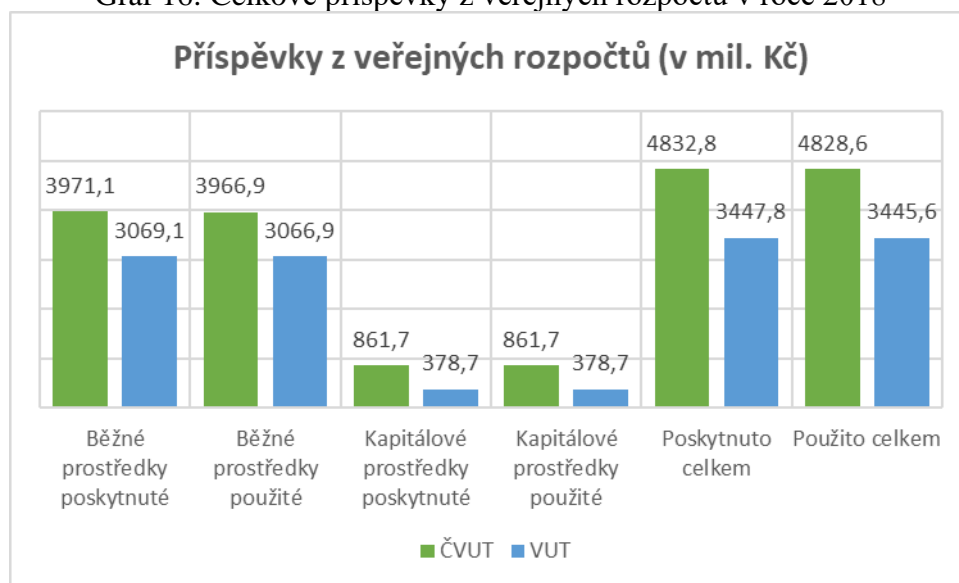
Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

4.2.6 Příspěvky z veřejných rozpočtů

Následující oddíl praktické části diplomové práce představuje příspěvky z veřejných rozpočtů (České republiky a zahraniční), které byly analyzovaným univerzitám poskytnuty pro hospodaření v roce 2018. České vysoké učení technické v Praze vyčerpalo 91,99 % všech poskytnutých příspěvků. V případě Vysokého učení technického v Brně se jednalo o vyčerpání 99,94 % všech poskytnutých příspěvků. Je tedy možné konstatovat, že VUT v roce 2018 využívala poskytnuté příspěvky efektivněji.

Příspěvky z veřejných rozpočtů jsou dělené do kategorií „běžné“ a „kapitálové“. Výše příspěvků sledovaným univerzitám v těchto kategoriích je uvedena v následujícím grafu, kde jsou prostředky ještě dále děleny do úrovní příspěvků poskytnutých a použitých.

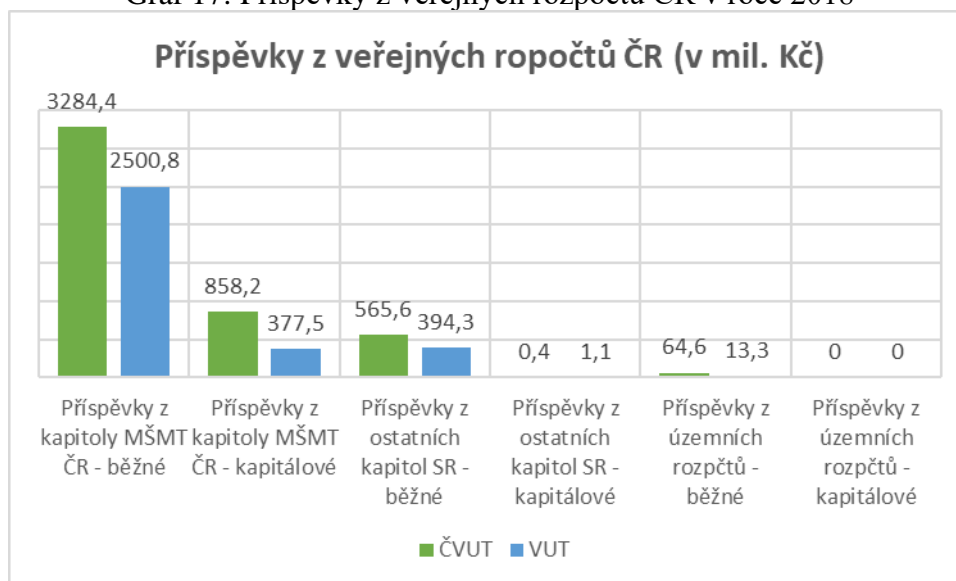
Graf 16: Celkové příspěvky z veřejných rozpočtů v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

Graf na následující straně zobrazuje poskytnuté příspěvky z veřejných rozpočtů České republiky. Příspěvky se dělí na poskytnuté z kapitoly MŠMT ČR, na poskytnuté z dalších kapitol státního rozpočtů a na poskytnuté z územních rozpočtů. Dělení je opět členěno na příspěvky běžné a kapitálové.

Graf 17: Příspěvky z veřejných rozpočtů ČR v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv o hospodaření ČVUT a VUT

4.3 Rozpis rozpočtů VŠ na rok 2020

Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2020 je součástí státního rozpočtu, konkrétně kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Státní rozpočet na rok 2020 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 4. 12. 2019 a dne 31. 12. 2019 byl v částce 149 Sbírky zákonů publikován jako zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2020. (Zákon č. 355/2019 Sb.) Ve státním rozpočtu České republiky na rok 2020 byla pro vysoké školy vyčleněna částka 27 411 676 980 Kč. (Příloha č. 4, Zákon č. 355/2019 Sb.) Jak již bylo představeno v kapitole 3.7.2, rozpočet vysokého školství je členěn na rozpočtové okruhy I – IV, které se dále dělí na jednotlivé rozpočtové ukazatele.

4.3.1 Rozpočtový okruh I

Institucionální část rozpočtu (RO I) je složena z *fixní části* (ukazatel A odvozený od rozsahu a ekonomické náročnosti výkonů), *výkonové části* (ukazatel K odvozený od výstupů činnosti a jejich kvality) a části tzv. *společenské priority/poptávky* (ukazatel P odvozený od prostředků cíleně určených na podporu vzdělávací a ostatní tvůrčí činnosti v konkrétních oblastech vzdělávání, definovaných na základě společenské poptávky). Finanční prostředky alokované v tomto RO jsou veřejným vysokým školám poskytovány formou příspěvku. Poměr fixní části a výkonové části je dán schválenými finančními objemy v obou částech rozpisu rozpočtu. Pro rok 2020 je tento poměr 82,85 % : 17,15 %.

Prostředky v části společenské priority/poptávky vycházení z objemu prostředků, o něž byl za tímto účelem navýšen ukazatel rozpočtu vysokých škol v rozpočtu kapitoly MŠMT ČR. (Článek 9, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Fixní část (ukazatel A)

Fixní část je základním stabilizačním prvkem rozpočtů jednotlivých veřejných VŠ, finanční prostředky této části RO I jsou mezi jednotlivé veřejné VŠ rozdělovány dle podílů stanovených v příloze 5, Pravidel financování veřejných vysokých škol. Objem alokovaných prostředků vychází z kvantifikace výkonů VŠ s přednostním zaměřením na počet studentů (tzv. přepočtený počet studií) a na finanční náročnost akreditovaných studijních programů (dle tzv. koeficientu ekonomické náročnosti „KEN“). (Článek 9, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Výkonová část (ukazatel K)

Výkonová část kvantifikuje výkony veřejných VŠ se zaměřením na výsledky ve vzdělávací a tvůrčí činnosti. Pro porovnání kvality a výkonů jsou veřejné VŠ rozděleny do 4 segmentů v rámci kterých jsou porovnávány indikátory jednotlivých VŠ. Segment 1 tvoří umělecké veřejné vysoké školy, segment 2 veřejné vysoké školy neuniverzitní, do segmentů 3 a 4 jsou zbývající školy rozděleny s ohledem na jejich velikost a objemy výkonů ve výzkumu a vývoji. ČVUT a VUT jsou obě začleněny do segmentu 4, proto jsou v následující tabulce představeny koeficienty indikátorů pouze tohoto segmentu. (Článek 11, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Tabulka 18: Indikátory segmentu 4

Indikátor	Segment 4
Míra úspěšnosti studentů	15 %
Mezinárodní mobility	22 %
Zaměstnanost absolventů	10 %
Věda a výzkum	30 %
Registr uměleckých výstupů	3 %
Externí příjmy	6,5 %
Studia v cizím jazyce	3,5 %
Akademičtí a výzkumní pracovníci - cizinci	10 %
	<i>100 %</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle Článku 12 Pravidel financování VVŠ, 2020

Část společenské poptávky (ukazatel P)

Tato část RO I je základním finančním nástrojem MŠMT ČR pro řešení společenských priorit, které nejsou veřejné VŠ schopny řešit v rámci své samosprávné působnosti. Alokované prostředky v ukazateli P zajišťují institucionální podporu veřejných VŠ v konkrétních oblastech vzdělávací a tvůrčí činnosti. Konkrétní rozhodnutí o oblastech podpory vychází obvykle z usnesení vlády ČR. Prostředky podle ukazatele P jsou veřejným VŠ obvykle poskytovány s víceletou perspektivou na základě souhlasu a se zajištěním požadovaného plnění. Prostředky mohou být cíleny pouze na konkrétní fakultu (nebo jinou organizační jednotku VŠ), poskytovány jsou vždy prostřednictvím celkového rozpočtu veřejné VŠ. (Článek 13, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Následující tabulka představuje přehled alokace prostředků v rámci rozpočtového okruhu I pro České vysoké učení technické v Praze a Vysoké učení technické v Brně. V tabulce jsou zobrazeny konkrétní částky pro jednotlivé univerzity a také procentní vyjádření z celkového objemu prostředků v daném ukazateli.

Tabulka 19: Rozpočtový okruh I

Rozpočtový ukazatel	ČVUT	VUT	Celkem všechny VŠ
Rozpočtový okruh (RO) I			
Ukazatel A	1 444 407 005 Kč	1 165 145 841 Kč	16 795 401 074 Kč
	8,60 %	6,94 %	
Ukazatel K	300 864 190 Kč	220 812 071 Kč	3 476 658 158 Kč
	8,65 %	6,35 %	
Ukazatel P	563 191 Kč	0 Kč	706 800 000 Kč
	0,08 %	0,00 %	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

4.3.2 Rozpočtový okruh II

Část rozpočtu Sociální záležitosti studentů (RO II) je složena ze *stipendií pro studenty doktorských programů* (ukazatel C), *dotací na ubytování a stravování studentů* (ukazatel J), *příspěvků/dotací na sociální stipendia* (ukazatel S) a *příspěvků/dotací na ubytovací stipendia* (ukazatel U). (Článek 15, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Objem alokovaných příspěvků v ukazateli C se stanovuje pro každý rozpočtový rok v závislosti na rozpočtových možnostech a výše výpočtové částky na jednoho studenta je určována MŠMT ČR. Výše dotace v ukazateli J je vypočítávána jako součin vykázaného počtu hlavních jídel a výpočtové částky, stanovené na jedno hlavní jídlo. Každé vydané

teplé jídlo se započítává koeficientem 1,0 a studené jídlo se započítává koeficientem 0,4. Pro výpočet jsou směrodatná jídla vydaná studentům v menzách (příp. dalších smluvních stravovacích zařízeních) za období listopad až říjen předchozího akademického roku. Celkový objem příspěvků pro ukazatel U se určuje součinem počtu studentů splňujících pravidla pro poskytnutí ubytovacího stipendia a částky stanovené MŠMT ČR v návaznosti na rozpočtové možnosti daného roku. (Článek 16 – 18, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Následující tabulka představuje přehled alokace prostředků v rámci rozpočtového okruhu II pro České vysoké učení technické v Praze a Vysoké učení technické v Brně. V tabulce jsou zobrazeny konkrétní částky pro jednotlivé univerzity a také procentní vyjádření z celkového objemu prostředků v daném ukazateli.

Tabulka 20: Rozpočtový okruh II

Rozpočtový ukazatel	ČVUT	VUT	Celkem všechny VŠ
Rozpočtový okruh (RO) II			
Ukazatel C	116 235 000 Kč	112 725 000 Kč	1 463 130 000 Kč
	7,94 %	7,70 %	
Ukazatel J	17 696 000 Kč	13 197 000 Kč	109 099 000 Kč
	16,22 %	12,10 %	
Ukazatel U	51 429 600 Kč	65 102 400 Kč	674 784 000 Kč
	7,62 %	9,65 %	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

4.3.3 Rozpočtový okruh III

Část rozpočtu Rozvoj vysokých škol (RO III) zahrnuje *rozvojové programy* (ukazatel I). Dotace v rámci tohoto ukazatele jsou poskytovány MŠMT ČR na realizaci projektů, které byly úspěšné ve výběrovém řízení pro centralizovaný rozvojový program a na schválené institucionální plány. Vyhlášení centralizovaného rozvojového programu a výsledky jeho výběrového řízení probíhá na www.msmt.cz (Článek 19, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Následující tabulka představuje přehled alokace prostředků v rámci rozpočtového okruhu III pro České vysoké učení technické v Praze a Vysoké učení technické v Brně. V tabulce jsou zobrazeny konkrétní částky pro jednotlivé univerzity a také procentní vyjádření z celkového objemu prostředků v daném ukazateli.

Tabulka 21: Rozpočtový okruh III

Rozpočtový ukazatel	ČVUT	VUT	Celkem všechny VŠ
Rozpočtový okruh (RO) III			
Ukazatel I	77 376 495 Kč	68 123 968 Kč	1 035 000 000 Kč
	7,48 %	6,58 %	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

4.3.4 Rozpočtový okruh IV

Část rozpočtu Mezinárodní spolupráce a ostatní (RO IV) zahrnuje *mezinárodní spolupráci* (ukazatel D), *fond vzdělávací politiky* (ukazatel F), *fond umělecké činnosti* (FUČ), *mimořádné aktivity VŠ* (ukazatel M) a *rezervy*.

Příspěvky v rámci rozpočtového ukazatele D jsou veřejným VŠ poskytovány zejména na výjezdové mobility studentů na zahraniční instituce za účelem studia nebo praxe, příjezdové mobility studentů v rámci programu Erasmus+, výjezdové i příjezdové zaměstnanecké mobility, podporu tvorby a uskutečňování společných studijních programů ve spolupráci se zahraničními VŠ, podporu hostujících zahraničních vyučujících a další. (Příloha č. 4, Pravidla financování VVŠ, 2020) Fond umělecké činnosti zajišťuje systémovou podporu uměleckých činností veřejných VŠ, které jsou evidovány v registru uměleckých výstupů (zejména segment 1, umělecké fakulty a fakulty architektury v segmentech 3 a 4, vše viz kapitola 4.3.1). Výše podpory vychází z výsledků evidovaných v Registru uměleckých výstupů (RUV). Ukazatel F podporuje aktivity systémového charakteru – každoročně se opakující aktivity (celoživotní vzdělávání seniorů, studium studentů se specifickými potřebami) a aktivity ve specifické oblasti. Dále jsou pomocí ukazatele F vytvářeny rezervy pro případy neočekávaných či mimořádných událostí majících značný dopad na plnění úkolů veřejné VŠ. (Článek 20 – 22, Pravidla financování VVŠ, 2020)

Následující tabulka představuje přehled alokace prostředků v rámci rozpočtového okruhu IV pro České vysoké učení technické v Praze a Vysoké učení technické v Brně. V tabulce jsou zobrazeny konkrétní částky pro jednotlivé univerzity a také procentní vyjádření z celkového objemu prostředků v daném ukazateli.

Tabulka 22: Rozpočtový okruh IV

Rozpočtový ukazatel	ČVUT	VUT	Celkem všechny VŠ
Rozpočtový okruh (RO) IV			
Ukazatel D	11 537 000 Kč	15 225 000 Kč	2 000 000 000 Kč
	0,58 %	0,76 %	
FUČ	8 677 195 Kč	7 789 369 Kč	100 000 000 Kč
	8,68 %	7,79 %	
Ukazatel F - U3V	1 142 000 Kč	1 038 000 Kč	22 000 000 Kč
	5,19 %	4,72 %	
Ukazatel F – SSP	2 309 000 Kč	3 791 000 Kč	86 690 000 Kč
	2,66 %	4,37 %	

Zdroj: vlastní zpracování dle dat MŠMT ČR

5 Výsledky a diskuse

Tato kapitola diplomové práce je věnována shrnutí výsledků komparativní analýzy, která byla provedena v rámci praktické části práce. Prvním komentovaným výsledkem porovnání zvolených univerzit je skutečnost, že v roce 2018 bylo na VUT v Brně zapsáno o 1130 studentů více než na ČVUT v Praze. V návaznosti na historická data, populační vývoj v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji a širší nabídku studijních programů na ČVUT je tento výsledek nečekaný.

Výsledky vzešlé z rozboru hospodaření a financování jednotlivých univerzit jsou následující. I přes nižší počet studentů má ČVUT oproti VUT vyšší prostředky v tzv. fixní části rozpočtového okruhu I. Tento stav lze odůvodnit skutečností, že na ukazatel A má kromě počtu zapsaných studentů vliv také ekonomická náročnost poskytovaných studijních programů, určovaná pomocí koeficientu ekonomické náročnosti „KEN“. V rámci výkonové části rozpočtového okruhu I (ukazatel K) hovoří výsledná čísla pozitivněji taktéž pro ČVUT. Následující tabulka představuje přehled podílů sledovaných univerzit v jednotlivých parametrech – subčástích výkonové části. Kromě „míry úspěšnosti studentů“ je ve všech parametrech úspěšnější ČVUT.

Tabulka 23: Výkonová část RO I v segmentu 4

Parametr	ČVUT	VUT
Míra úspěšnosti studentů	14,13 %	16,19 %
Mezinárodní mobility	14,59 %	9,42 %
Zaměstnanost absolventů	14,93 %	14,24 %
Věda a výzkum	15,09 %	9,39 %
Registr uměleckých výstupů	40,23 %	31,38 %
Studia v cizím jazyce	8,36 %	1,10 %
Externí příjmy	20,04 %	15,99 %
Cizinci (AP+VP)	13,61 %	6,26 %
Podíl v rámci segmentu	15,51 %	11,36 %
Celkový podíl na výkonové části	8,65 %	6,35 %

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu vysokých škol, 2020

V části společenské poptávky (ukazatel P) byly příspěvky poskytnuty pouze ČVUT, konkrétně v části podpora pedagogických studijních programů. ČVUT nabízí studijní

programy s pedagogickým zaměřením zejména na Masarykově institutu vyšších studií, konkrétně se jedná o bakalářský studijní program Specializace v pedagogice (který je dělen na obory Učitelství studijních předmětů a Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku). MIVS také nabízí rozšiřující a didaktická studia jazyků, vč. jazykových kurzů. (Masarykův ústav vyšších studií, 2020)

Porovnání rozpočtového okruhu II a jeho výsledky jsou následující. Ukazatel C vypovídá přívětivěji opět pro ČVUT z jasného důvodu – v rozpisu rozpočtu je počítáno s větším počtem studentů v doktorských studijních programech. Ukazatel J a výše jednotlivé dotace je taktéž vyšší pro ČVUT. Objem dotace byl vypočítán součinem počtu vydaných jídel (viz tabulka níže) a normativu na jedno hlavní jídlo 17,95 Kč. (Rozpis rozpočtu vysokých škol, 2020) Ukazatel U poskytuje vyšší příspěvek na ubytovací studia studentů VUT, kde je 12 056 studentů s nárokem na ubytovací stipendia (v případě ČVUT je počet studentů s nárokem 9 524). Tento výsledek lze odůvodnit velkou spádovostí Brna jakožto sídelního města VUT.

Tabulka 24: Údaje pro výpočet ukazatele J

Celkový počet vydaných jídel	ČVUT	VUT
Teplá jídla	954 792	708 896
Studená jídla	77 598	65 754
Přepočtená studená jídla	31 039	26 302
Celkem přepočtená jídla	985 831	735 198
Dotace	17 696 000 Kč	13 197 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu vysokých škol, 2020

V rozpočtovém okruhu IV a ukazateli D – podpora mezinárodní spolupráce je vyšší příspěvek poskytován VUT z důvodu, že alokovaná částka je počítána z mobility studentů a univerzitních pracovníků v předchozích letech. Fond umělecké činnosti je v případě ČVUT určen pro Fakultu architektury a v případě VUT pro Fakultu výtvarných umění. V ukazateli F, sekci U3V je opět překvapivý výsledek. Ačkoliv bylo na VUT ke studiu univerzit třetího věku zapsáno více studentů než na ČVUT, výše příspěvku je nižší. K této situaci dochází, protože výše konečného příspěvku je vypočítávána dle počtu tzv. studentohodin (součin hodin výuky a počtu účastníků studia a koeficientu typu výuky a koeficientu velikosti skupiny a koeficientu kvality výuky s podporou studijních materiálů a

koeficientu kvality výstupů z výuky). Jednotková částka příspěvku na jednu studentohodinu byla pro rok 2020 stanovena na 20,89 Kč. (Rozpis rozpočtu vysokých škol, 2020)

Tabulka 25: Údaje pro výpočet ukazatele F

	ČVUT	VUT
Počet účastníků U3V	1 696	2 909
Počet studentohodin	54 632	49 689
Příspěvek na U3V	1 142 000 Kč	1 038 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu vysokých škol, 2020

Druhá část ukazatele F představuje příspěvek na studenty se specifickými potřebami. Pro rok 2020 je na VUT počítáno se 182 studenty se specifickými potřebami, tedy s příspěvkem 3 791 000 Kč. U ČVUT je počítáno pouze s 89 studenty, tedy celkový příspěvek je pouze 2 309 000 Kč. (Rozpis rozpočtu vysokých škol, 2020)

V rámci diskuse je vhodné se zaměřit na paradigma, kterým jsou bez jakéhokoliv bližšího zkoumání a znalosti problematiky, „velkým“ vysokým školám a univerzitám automaticky přisuzovány větší příspěvky a dotace z veřejných rozpočtů. Důležité je také určení, pomocí jakého klíče je určována velikost VŠ. Jako primární faktor je nejčastěji používán celkový počet studentů. Porovnávat a hodnotit lze také podle počtu nabízených studijních programů, počtu zaměstnanců atd. Jak je uvedeno v předchozích kapitolách a částech, ne všechny parametry pro stanovování celkového Rozpisu rozpočtu vysokých škol pro daný rok jsou ovlivněny pouhým počtem studentů. Zohledňována je také náročnost nabízených studijních programů a oborů, studijní výsledky studentů a další. Uvedené paradigma tedy nelze označit za pravdivé.

6 Závěr

Znalosti, vzdělanost obyvatelstva, s tím spojený všeobecný přehled a v době moderních technologií velmi scházející kritické myšlení, představují důležitý článek pro pokrok a rozvoj každého jednotlivého státu na světě. Je tedy velmi důležité, aby nebyla vzdělávací soustava zanedbávána a byly jí vyčleňovány náležité finanční prostředky.

Při zaměření pohledu na vnímání vzdělanosti občanů v historickém kontextu, lze zaznamenat velký posun. Ukončené středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou bylo pro většinu vrcholem procesu vzdělávání, který automaticky znamenal kvalitnější pracovní místo a lepší platové ohodnocení. V této chvíli se vysokoškolské vzdělání téměř staví do stejné úrovně a v určitých oblastech je považováno za naprostou samozřejmost. Důležité je také poznamenat, že s výše popsaným vývojem se také změnila požadavky na tzv. profil absolventa vysoké školy. Za samozřejmost je považována informační gramotnost a znalost alespoň jednoho světového jazyka na komunikativní úrovni (v ideálním případě znalost dvou a více cizích jazyků). Důležité je také zpracovávání a vyhodnocování objektivních informací, jelikož se nacházíme v informačně redundantní době s vysokým počtem hoaxů a fake news.

Financování oblasti školství je v ČR velmi často komunikováno ze strany laické i odborné veřejnosti a nezůstává upozaděno ani na půdě Vlády ČR a Parlamentu ČR. Aktuálně je vysoké školství financováno kombinací dvou zdrojů – z veřejných a soukromých rozpočtů. V návaznosti na fakt, že v ČR je více studentů zapsáno ve studiích na veřejných vysokých školách, které jsou financovány z veřejných rozpočtů, je možné hovořit o nepoměru mezi veřejnými a soukromými zdroji.

Hlavním cílem této diplomové práce byl stanoven popis a analýza aktuálního stavu systému vysokoškolského vzdělávání v České republice. Naplnění tohoto hlavního cíle je podpořeno dvěma dílčími cíli. První z dílčích cílů představoval zpracování teoretické části práce, jejíž obsahem je sestavení popisu aktuálního stavu systému terciárního vzdělávání zejména dle zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách. V této části byly představeny důležité pojmy související s veřejným sektorem jakožto součástí národního hospodářství, dále systém školství a vzdělávací soustavy v ČR. S tím souvisí také postavení vysokých škol a univerzit, vč. jejich charakteristik a akademických práv a svobod. Důležitým článkem bylo sestavení přehledu vývoje univerzitního vzdělávání v českých zemích v historickém kontextu. Při zaměření na současný stav poznání řešené

problematiky bylo zpracováno členění vysokých škol v ČR – veřejné, soukromé, státní a zahraniční, představeny orgány vysokých škol vč. akademických pracovníků. Velká část byla věnována systému vzdělávacích programů a aktuálně udělovaným akademickým titulům. V rámci teoretické části práce byl také představen proces tzv. nostrifikace, tedy uznávání výsledků vzdělávání ze zahraničí. Za orgány reprezentace vysokých škol a univerzit byla představena Česká konference rektorů a Rada vysokých škol. Poslední oddíl teoretické části práce byl zaměřen na systém financování univerzitního vzdělávání, které je odlišné u jednotlivých typů vysokých škol. Zmíněny byly také možné poplatky spojené se studiem, stipendia a v neposlední řadě také možnosti pro čerpání prostředků z programů institucí Evropské unie.

Druhý dílčí cíl byl celý naplněn zpracováním praktické (analytické) části práce. Jeho obsahem bylo porovnání dvou významných veřejných vysokých škol v České republice, které bylo zejména zaměřeno na analýzu jejich hospodaření a financování. Pro analýzu bylo zvoleno České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) a Vysoké učení technické v Brně (VUT). Srovnání těchto dvou veřejných vysokých škol bylo docíleno pomocí *komparativní metody* a bylo provedeno na základě rozpočtových okruhů a ukazatelů. Bylo zpracováno úvodní představení jednotlivých univerzit z pohledu počtu fakult, organizační struktury ve vedení univerzity, přehled a vývoj počtu zapsaných studentů a také z pohledu nabídky studijních programů. V dalších oddílech praktické části práce byla představena a porovnána aktiva, pasiva, náklady, výnosy a výsledky hospodaření univerzit. Data pro tuto komparaci byla použita z výročních zpráv o hospodaření a činnosti za rok 2018. Další část praktické části diplomové práce byla věnována příspěvkům z veřejných rozpočtů a pravidlům pro sestavování rozpočtu dle tzv. Rozpisu.

Zpracováním teoretické a praktické části práce dochází k naplnění všech stanovených cílů diplomové práce. Na základě vzešlých výsledků analýzy v praktické části diplomové práce dochází k celkovému zhodnocení v kapitole Výsledky a diskuse.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

KLEŇHOVÁ, Michaela, ŠŤASTNOVÁ, Pavlína, CIBULKOVÁ, Pavla. České školství v mezinárodním srovnání: stručné seznámení s vybranými ukazateli publikace OECD Education at a Glance 2010. 1. vydání. Praha: TAURIS, 2010. 154 s. ISBN 978-80-211-0604-8.

MATĚJŮ, Petr a kol. Bílá kniha terciárního vzdělávání. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Tauris, 2009. ISBN 978-80-254-4519-8

OCHRANA, František, PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance: úvod do problematiky. 3., přepracované vydání. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357049-1.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. Pedagogický slovník. 7. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

URBÁNEK, Václav. Financování vysokého školství. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1313-3.

VALDER, Antonín, Marta STÁROVÁ a Helena ČERMÁKOVÁ. Základy účetnictví. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2016. ISBN 978-80-213-2641-5.

ŽÁKOVÁ KROUPOVÁ, Zdeňka. Ekonomické aspekty veřejného sektoru. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. ISBN 978-80-213-2507-4.

7.2 Legislativní dokumenty

ČESKO. Vysoké školství: zákon o vysokých školách: nařízení vlády, vyhlášky: redakční uzávěrka k 19. 8. 2019. Ostrava: Sagit, [2018]. ÚZ. ISBN 978-80-7488-366-8.

ČESKO. Zákon č. 26/1993 Sb. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 5. 9. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-26>

ČESKO. Zákon č. 111/1998 Sb. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 25. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>

ČESKO. Zákon č. 130/2002 Sb. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 19. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130>

ČESKO. Zákon č. 214/2004 Sb. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 5. 9. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-214>

ČESKO. Zákon č. 355/2019 Sb. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 12. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-355>

7.3 Elektronické zdroje

BAČÁKOVÁ, Markéta. Vzdělávání v České republice: příručka pro rodiče [online]. Druhé vydání. Praha: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, 2017 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/vzdelavani-v-cr-prirucka-pro-rodice-cz.aspx>

Česká republika: Financování terciárního vzdělávání [online]. EURYDICE [cit. 09.09.2019]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-21_cs

Česká republika Overview [online]. EURYDICE [cit. 09.09.2019]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/czech-republic_cs

Historie. O univerzitě [online]. České vysoké učení technické v Praze, 2015 [cit. 26.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cvut.cz/historie>

Historie a vývoj vysokého školství [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historie-a-vyvoj-vysokeho-skolstvi-n-i46po3jgu#>

Historie školy v datech [online]. Vysoké učení technické v Brně, 2017 [cit. 26.11.2020]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/o-univerzite/organizacni-struktura/rektorat/archiv/historie-skoly/001-historie-skoly-v-datech-p140766>

Monitor – kompletní přehled veřejných financí. Státní pokladna [online]. Ministerstvo financí ČR, 2020 [cit. 2020-06-30] Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2019/statni-rozpocet/oss-sf/00022985#rozpocet-vydaje-odvetvovy>

Poslanci schválili novelu vysokoškolského zákona [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2016 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/poslanci-schvalili-novelu-vysokoskolskeho-zakona>

Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2020 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/52293/>

Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2020 [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://regvssp.msmt.cz/registrvssp/>

Rozpis rozpočtů vysokých škol na rok 2020 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2020 [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rozpis-rozpocetu-vysokych-skol-na-rok-2020>

Slovník cizích slov [online]. ABZ.cz, 2020 [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/>

Slovník spisovného jazyka českého [online]. Ústav pro jazyk český, 2011 [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/>

Statut ČKR [online]. Česká konference rektorů, 2020 [cit. 2020-11-09]. Dostupné z: <https://www.crc.muni.cz/o-ckr/statut>

Statut Rady vysokých škol [online]. Rada vysokých škol, 2018 [cit. 2020-11-09]. Dostupné z: http://www.radavs.cz/wp-content/uploads/2018/06/Statut_RVS_platny_od_17052018.pdf

Uznávání vzdělání [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2020 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/uznavani-vzdelani>

Vedení univerzity a univerzitní orgány. Průvodce prváka [online]. Mendelova univerzita v Brně, 2018 [cit. 2020-07-08]. Dostupné z: <https://prvaci.mendelu.cz/starsi-verze-stranek/26477-kdo-je-kdo>

Výroční zpráva o činnosti ČVUT v Praze za rok 2018 [online]. ČVUT, 2019 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.cvut.cz/sites/default/files/content/122dcbcf-3b4a-4188-913e-5a0dd25f3d6e/cs/20190625-vyrocní-zprava-o-cinnosti-cvut-2018.pdf>

Výroční zpráva o činnosti Vysokého učení technického v Brně za rok 2018 [online]. VUT, 2019 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/uredni-deska/vyrocní-zpravy-vut/vyrocní-zpravy-vut-f18830/vyrocní-zprava-vut-v-brne-o-cinnosti-za-rok-2018-d186379/vyrocní-zprava-vut-v-brne-o-cinnosti-za-rok-2018-p177618>

Výroční zpráva o hospodaření Vysokého učení technického v Brně za rok 2018 [online]. VUT, 2019 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/uredni-deska/vyrocní-zpravy-vut/vyrocní-zpravy-vut-f18830/vyrocní-zprava-vut-v-brne-o-hospodareni-za-rok-2018-d186403/vyrocní-zprava-vut-v-brne-o-hospodareni-za-rok-2018-p177594>

Výroční zpráva o hospodaření za rok 2018 [online]. ČVUT, 2019 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.cvut.cz/sites/default/files/content/1b496deb-48b6-4f9c-9a6b-ffd06cb3e3ce/cs/20190717-vyrocní-zprava-o-hospodareni-za-rok-2018.pdf>

Vzdělávací soustava [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2013 [cit. 09.09.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/vzdelavaci-soustava>

Vzdělávání a kultura. Česká republika od roku 1989 v číslech [online]. Český statistický úřad, 2020 [cit. 2020-07-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech-aktualizovano-1552020#12>

Vzdělávání, personalistika [online]. Dotační.info, 2020 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <https://www.dotacni.info/dotace-podle-oboru/vzdelavani-personalistika/>

Zájemci o studium [online]. Masarykův ústav vyšších studií, ČVUT, 2020 [cit. 2020-07-01]. Dostupné z: <http://www.muvs.cvut.cz/zajemci-o-studium/>

8 Přílohy

Příloha A – Schéma vzdělávacího systému ČR

Příloha B – Seznam veřejných vysokých škol v ČR

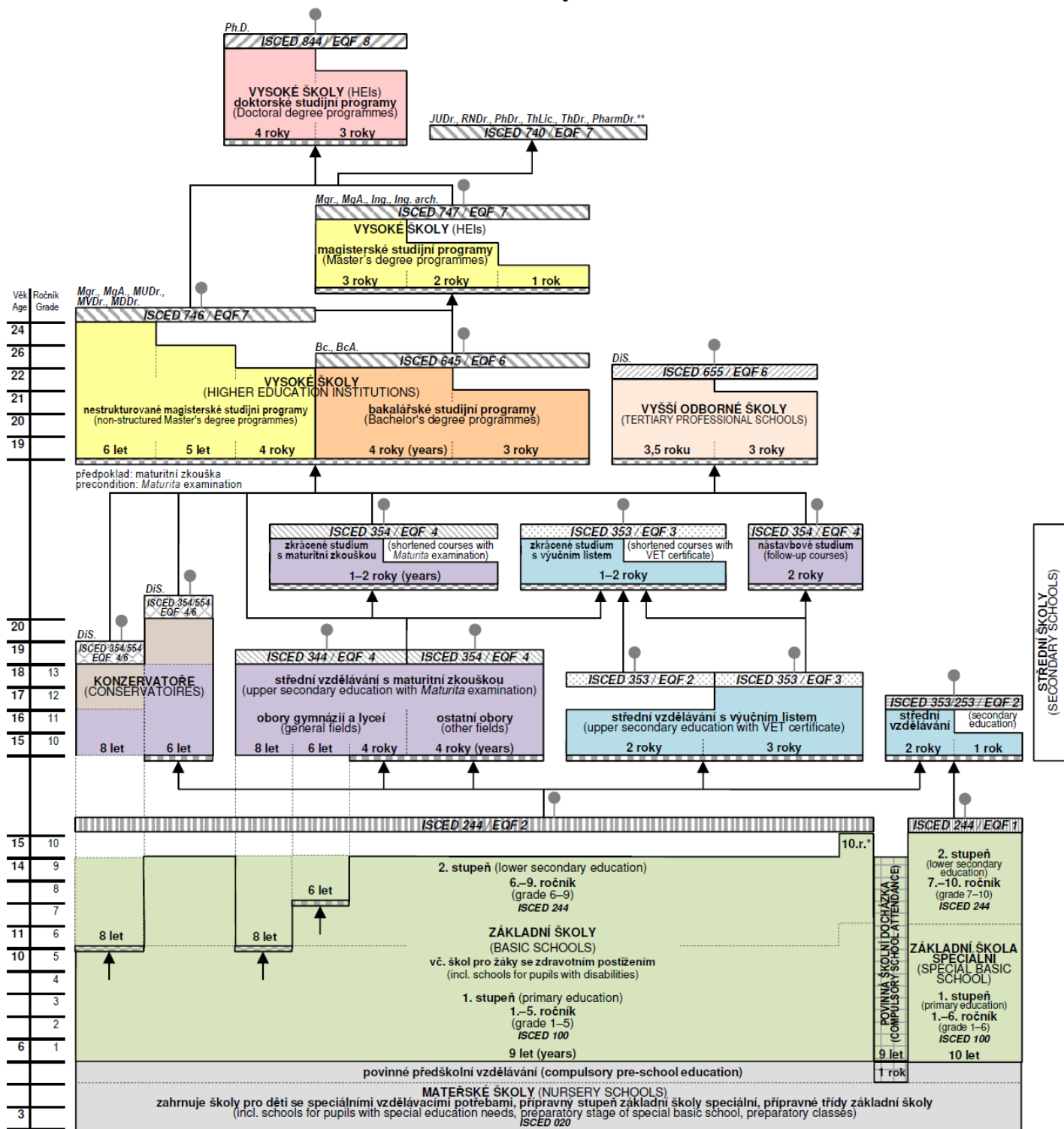
Příloha C – Seznam soukromých vysokých škol v ČR

Příloha D – Seznam zahraničních vysokých škol v ČR

Příloha E – Seznam již neudělovaných vysokoškolských titulů v ČR

Příloha F – Přehled smluv o uznávání výsledků vzdělávání

Příloha A – Schéma vzdělávacího systému ČR

Zdroj: Dům zahraniční spolupráce, Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

Legenda (Explanatory notes):

- státní doktorská zkouška (doctoral state examination)
- státní závěrečná zkouška (final state examination), státní rigorózní zkouška (advanced study examination)**
- absolutorium (graduate examination)
- maturitní zkouška (*Maturita* examination)
- absolutorium a/nebo maturitní zkouška (graduate examination and/or *Maturita* examination)***
- závěrečná zkouška v oborech středního vzdělání s vyučným listem (VET final examination in the fields of upper secondary education with VET certificate)
- závěrečná zkouška (VET final examination)
- základní vzdělání (basic education)
- základy vzdělání (basics of education)
- povinná školní docházka (compulsory school attendance)
- povinné předškolní vzdělávání (compulsory pre-school education)
- přijímací řízení (admission procedure)
- možnost další vzdělávací dráhy (possible progression routes)
- pracovní trh (labour market)

* Základní vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem může trvat 10 ročníků.
(Basic education for pupils with disabilities in classes and schools with modified educational programme can last 10 years.)

** Existují dva typy státní rigorózní zkoušky: a) zkouška v medicínských oborech, b) zkouška, kterou lze složit bez dalšího studia po získání titulu magistr (Mgr.).
(Two types of the advanced study examination exist: a) examination in medical fields, b) advanced study examination (without further study) after being awarded the Master's degree (magistr – Mgr.).)

*** Žáci konzervatoří mohou vykonat maturitní zkoušku nejdříve po čtvrtém ročníku, v osmiletém oboru tanec po osmém ročníku.
(Pupils of conservatoires can sit for a *Maturita* examination, but no sooner than after grade 4, in the eight-year field of dance after grade 8.)

Kódy ISCED odpovídají zařazení vzdělávacích programů, kódy EQF dosažené kvalifikaci. (ISCED codes relate to educational programmes, EQF codes to qualification attainment.)

Příloha B – Seznam veřejných vysokých škol v ČR

Akademie múzických umění v Praze (AMU)
Akademie výtvarných umění v Praze (AVU)
Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)
České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)
Janáčkova akademie múzických umění v Brně (JAMU)
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)
Masarykova univerzita (MU či MUNI)
Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)
Ostravská univerzita (OU)
Slezská univerzita v Opavě (SU)
Technická univerzita v Liberci (TUL)
Univerzita Hradec Králové (UHK)
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)
Univerzita Karlova (UK)
Univerzita Palackého v Olomouci (UP či UPOL)
Univerzita Pardubice (UPa či UPce)
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno (VFU)
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO)
Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT)
Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ či VŠP)
Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích (VŠTE)
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (UMPRUM)
Vysoké učení technické v Brně (VUT)
Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

Zdroj: Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů, MŠMT ČR

Příloha C – Seznam soukromých vysokých škol v ČR

Academia Rerum Civilium - Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o.
Akademie HUSPOL, s.r.o.
Akademie STING, o.p.s.
AKCENT College, s.r.o.
Anglo-americká vysoká škola, z.ú.
Archip, s.r.o.
ART & DESIGN INSTITUT, s.r.o.
CEVRO Institut, z. ú.
Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, o.p.s.
Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.
Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
NEWTON College, a.s.
Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.
Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s.r.o.
ŠKODA AUTO Vysoká škola o. p. s.
Unicorn Vysoká škola s.r.o.
University of New York in Prague, s.r.o.
Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o.
Vysoká škola aplikované psychologie, s.r.o.
Vysoká škola ekonomie a managementu, a. s.
Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú.
Vysoká škola finanční a správní, a.s.
Vysoká škola hotelová v Praze 8, s.r.o.
Vysoká škola kreativní komunikace, s.r.o.
Vysoká škola logistiky, o.p.s.
Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o.p.s
Vysoká škola obchodní a hotelová, s.r.o.
Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s.
Vysoká škola podnikání a práva, a.s.
Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS, a. s.
Vysoká škola PRIGO, z. ú.
Vysoká škola zdravotnická, o.p.s.
Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, s.r.o.

Zdroj: Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů, MŠMT ČR

Příloha D – Seznam zahraničních vysokých škol v ČR

Zahraniční vysoké školy - evropské

Vysoká škola Humanitas v Sosnovci - Fakulta společenských studií Vsetín
Vysoká škola manažerská ve Varšavě - Fakulta Jana Amose v Karviné
Technická univerzita ve Zvolene - detašované pracoviště Dřevařské fakulty TU Zvolen ve Volyni
Vysoká škola zdravotnictví a sociální práce Sv. Alžběty v Bratislavě - Ústav sv. Jana N. Neumanna, Příbram, Detašované pracoviště Praha
ForMission College - Konferenční centrum Malenovice, Frýdlant nad Ostravicí
Collegium Humanum – Varšavská univerzita managementu

Pobočky zahraničních vysokých škol - evropské

University of New York in Prague - pobočka University of Bolton
University of New York in Prague - pobočka University of Greenwich
Anglo-americká vysoká škola - pobočka University of London
Fakulta veřejnosprávních a ekonomických studií v Uherském Hradišti, Vysoká škola Jagielloňská v Toruni, s.r.o. - pobočka Vysoké školy Jagielloňské v Toruni
Prague College - pobočka Teesside University
UK College Prague, a.s. – pobočka University of Buckingham

Zahraniční vysoké školy - mimoevropské

Chapman University – Anglo-americká vysoká škola

Pobočky zahraničních vysokých škol - mimoevropské

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. - pobočka Center for Economic Research and Graduate Education – Economics Institute
University of New York in Prague - pobočka State University of New York, Empire State College
University of New York in Prague - pobočka La Salle University

Zdroj: Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů, MŠMT ČR

Příloha E – Seznam již neudělovaných vysokoškolských titulů v ČR

TITUL	ZKRATKA	OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ	NAHRAZEN
Akademický sochař	ak. soch. ak. sochař akad. soch. akad. sochař	Sochařství, restaurátorství	MgA.
Akademický malíř	ak. mal. ak. malíř akad. mal. akad. malíř	Malířství a výtvarné umění	MgA.
Akademický architekt	ak. arch. ak. architekt akad. arch. akad. architekt	Umělecká architektura a architektonická tvorba	Ing. arch.
Doktor zubního lékařství Doktor zubní medicíny	MSDr.	Zubní lékařství	MDDr.
Doktor chirurgie	-	Chirurgie	MUDr.
Magistr chirurgie	-	Chirurgie	MUDr.
Doktor pedagogiky	PaedDr.	Pedagogika	PhDr.
Magistr farmacie	PhMr.	Farmacie	Mgr.
Doktor obchodních věd Doktor ekonomických věd	RCDr.	Udělován pouze Vysokou školou obchodní při ČVUT Praha	nenahrazen
Doktor sociálních věd Doktor sociálně-politických věd	RSDr.	Udělován pouze Vysokou školou politickou ÚV KSČ	nenahrazen
Magistr teologie	Thmgr.	Teologie	Mgr.
Kandidát věd	CSc.	Všechny obory	Ph.D.
Doktor	Dr.	Všechny obory	Ph.D.
Doktor věd	DrSc.	Všechny obory	Ph.D.
Doktor teologie	Th.D.	Teologie	Ph.D.
Akademik	akad.	Všechny obory	nenahrazen
Doktor technických věd	RTDr. Dr. techn.	Technické obory	Ph.D.
Doktor montánních věd	Dr. mont.	Hornictví, hutnictví	Ph.D.
Doktor zemědělství	Dr. agr.	Zemědělství	Ph.D.

Zdroj: vlastní zpracování dle historických verzí Zákona o vysokých školách

Příloha F – Přehled smluv o uznávání výsledků vzdělávání

MNOHOSTRANNÉ	
1.	Evropská úmluva o rovnocennosti dokladů umožňujících přístup na vysoké školy, č. 15 (Paříž, 11. 12. 1953)
2.	Dodatkový protokol k Evropské úmluvě o rovnocennosti dokladů umožňujících přístup na vysoké školy, č. 49 (Štrasburk, 3. 6. 1964)
3.	Evropská úmluva o rovnocennosti částečného studia na vysokých školách, č. 21 (Paříž, 15. 12. 1956)
4.	Evropská úmluva o akademickém uznávání universitní kvalifikace, č. 32 (Paříž, 14. 12. 1959)
5.	Úmluva o uznávání studií a diplomů týkajících se vysokého školství ve státech evropského regionu (Paříž, 21. 12. 1979), účinnost od 6. 6. 1988
6.	Úmluva o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělání v evropském regionu (Lisabon, 11. 4. 1997), účinnost od 1. 2. 2007

DVOUSTRANNÉ	
1.	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a Svazovou výkonnou radou Skupštiny Socialistické federativní republiky Jugoslávie o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnotech a titulech, vydávaných v Československé socialistické republice a v Socialistické federativní republice Jugoslávii (Bělehrad, 12 9. 1989) – platná pouze pro Slovinsko
2.	Dohoda mezi vládou ČR a vládou Maďarské republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnotech a titulech, vydávaných v ČR a v Maďarské republice (Budapešť, 6. 5. 2004)
3.	Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spolkové republiky Německo o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání v oblasti vysokého školství (Praha, 23. 3. 2007)
4.	Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o vzájemném uznávání částí studia, rovnocennosti dokladů o vzdělání a dokladů o vědeckých hodnotech a titulech vydávaných v České republice a v Polské republice, (Praha 16. 1. 2006)
5.	Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice (Praha, 28. 11. 2013)

Zdroj: vlastní zpracování dle MŠMT ČR